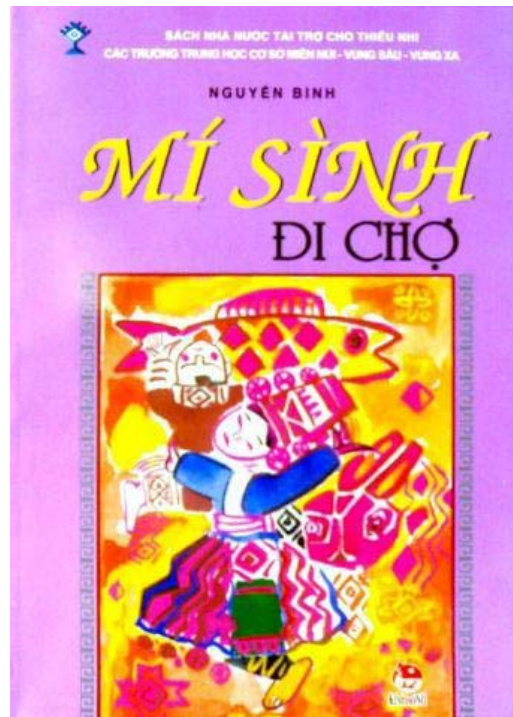

NGUYỄN BÌNH

Mí Sình đi chợ

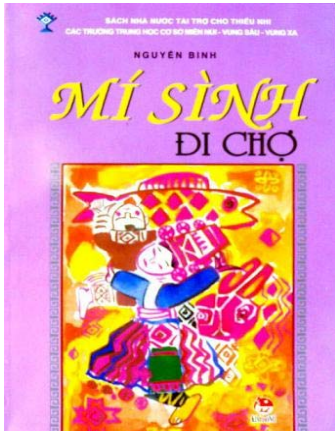

WWW.VNTHUQUAN.NET, 2008.

NGUYỄN BÌNH

Mí Sinh đi chợ

Lời giới thiệu

"Mí Sinh đi chợ" là cuốn sách thứ hai của Nguyễn Bình do Nhà xuất bản Kim Đồng ấn hành năm 2004.

Nhiều người nói Nguyễn Bình rất có duyên khi viết cho thiếu nhi. Có lẽ đúng như vậy. Những thành công của Nguyễn Bình hầu như đều là những trang viết cho thiếu nhi.

Tôi xin trích nguyên văn bìa bốn của cuốn sách do Nhà xuất bản Kim Đồng giới thiệu.

"...Gió thổi mạnh hơn. Con gà trống nhà ai cất tiếng gáy dài óng ả. Hoa bạc hà nở tím cả nắng, mùi hương êm êm nhẹ nhẹ thoảng bay. Mùi đất, mùi cây, mùi khói bếp hoà quện vào mùi nắng hanh hao khô gầy. Chân bước trên đất ải, bụi vờ ra tung bay, tôi thấy lòng mình như say, hình như nắng cũng say, đang vàng rực lên màu lửa...

Đoạn văn trên trong tập **Mí Sinh đi chợ** bạn đang có trong tay miêu tả phong cảnh nên thơ của bản làng. Miêu tả dường như là thể mạnh của Nguyễn Bình, một cây bút trẻ sống ở Hà Giang, công tác trong ngành Toà án nhưng say mê văn học.

Mời các bạn và các em cùng đọc!"

Tôi xin dành phần cảm nhận và đánh giá cho quý vị độc giả.

Mí Sinh đi chợ

- 1 - ĐI XA

Nó thức giấc khi trăng đã tà tà phía Tây, mặt trăng tròn vành vạnh tỏa ra ngàn ánh bạc lung linh. Nó không ngủ được hay là ngủ không được cũng vậy. Ngày mai, nó lại nghĩ tới ngày mai. Ngày mà lần đầu tiên nó xa nhà, vừa háo hức vừa lo lo làm nó bồn chồn đến lạ. Bên cạnh, bố vẫn ngủ ngon lành. Lần đầu tiên nó ngắm bố ngủ, hình như bố đang cười, và hình như trăng cũng cười.

Nó nhớ tới mẹ, nhớ những lần nằm mơ thấy mẹ cười, đẹp rạng rỡ như trăng đêm nay vậy. Mẹ là tất cả những gì mà nó cho là đẹp nhất, cao quý và thơ mộng nhất. Nó không nhớ nổi mặt mẹ, nó chỉ hình dung được qua lời kể của bố. Mẹ quý nó hơn bất cứ thứ gì có trên đời này. Bố thường nhắc đến mong muốn của mẹ là thấy nó chăm ngoan học giỏi. Nó đã cố gắng học thật giỏi. Thành quả ngày hôm nay là dành dâng mẹ, hẳn mẹ sẽ hài lòng về nó. Phía trước còn cả một chặng đường phấn đấu, nó sẽ cố gắng hơn nữa, học giỏi hơn nữa.

Nó mơ màng ngủ tiếp. Trong mơ nó gặp mẹ. Mẹ bảo nó chóng lớn. Mẹ khen nó học giỏi. Mẹ ôm nó vào lòng hôn lên mái tóc cháy nắng vàng vàng của nó... Rồi mẹ chuẩn bị các thứ cho nó lên đường. Lúc chia tay mẹ dúi vào tay nó nắm xôi to tướng, ấm nồng. Mẹ dặn với theo: *“Cố gắng mà học cho giỏi con nhé!”* Nó khóc. Mẹ cũng khóc.

Nó tỉnh dậy bởi tiếng ồn ào ngoài cửa. Trời đã sáng từ lúc nào, nó vội vã rời khỏi giường đi rửa mặt. Nó giật mình khi nhận ra hành lý giống hết trong mơ mà mẹ đã sắp cho. Nó thần người ra suy nghĩ, hay là mẹ về thật. Giữa lúc đó bố và các bạn ủa vào, nó tươi cười trở về với hiện tại.

Bố đưa nó ra bến. Các bạn tranh nhau mang hành lý và dặn dò nó đủ điều. Nó nào nhớ được hết chỉ biết ừ với gật. Trái hẳn với mấy đứa bạn lấm mồm, bố không nói lời nào, nó biết, bố không muốn xa nó và nó cũng không muốn xa bố nhưng vì ngày mai vì tương lai đành phải vậy. Tình cảm phải dồn nén vào trong... Xe đến, bố giúp nó xếp hành lý lên xe, và dặn: *“Cố gắng mà học cho giỏi con nhé!”* Một lần nữa nó lại giật mình, sao mà giống trong mơ đến thế, chỉ có khác là bố chứ không phải mẹ.

Xe chuyển bánh, phía trước là ngôi trường Phổ thông dân tộc nội trú đón chào. Nó quay lại nhìn quê hương một lần nữa. Hình ảnh bố, các bạn cùng núi rừng thân yêu cứ xa dần rồi nhòe đi trong mắt nó.

Mí Sinh đi chợ

- 2 -

MÍ SINH ĐI CHỢ

Trời vừa tảng sáng Mí Sinh đã thức giấc, nó nghe thấy con gà trống nhà hàng xóm cất tiếng gáy dài óng ả, đàn chim thi nhau hót ở rừng thông sau nhà. Nó trở mình định dậy rồi lại thôi. Không biết bây giờ thằng Mí Dế dậy chưa hay còn ngủ? Nó thấy hồi hộp, háo hức, chôn rộn trong lòng, tim dồn nhịp. Năm ngoái nó được bố dẫn đi chơi chợ. Lúc ấy bố còn khỏe, chợ nhiều thứ đẹp nhưng nó chẳng ngắm được mấy vì vừa đi vừa sợ va vào người khác. Năm nay bất ngờ cơn sốt rét quật ngã bố. Cô y tá bảo phải nghỉ ngơi tĩnh dưỡng dài ngày thì bố mới khỏe lại được. Nó rất buồn và không hy vọng sẽ được đi chơi chợ. Mẹ phải làm quần quật từ sáng đến tối ở ngoài nương thì việc nhà nó phải giúp mẹ chứ. Năm nay chẳng được đi thì sang năm, vẫn còn chợ mà. Nghĩ vậy nhưng thực lòng nó lại muốn được đi chơi năm nay... Hôm nọ mẹ hỏi nó có muốn đi chơi chợ mẹ sẽ đưa đi. Nó nhìn mẹ, cái dáng hao gầy lam lũ, bao vất vả cuộc sống đè nặng lên đôi vai bé nhỏ. Nó đành nói dối là không thích đi vì chẳng để làm gì.

Chiều hôm qua Mí Dế sang nhà rủ nó đi chơi chợ, dù muốn đi lắm nhưng nó buộc phải từ chối vì bố còn đang ốm nằm trên giường rất cần có người để săn sóc. Một ngày mẹ làm bao nhiêu là việc, nó phải giúp mẹ, nó biết Mí Dế buồn lắm nhưng đành vậy biết làm thế nào. Bố gọi hai đứa lại gần.

- Ngày kia là tết trung thu, mai chợ phiên, người khắp nơi đổ về buôn bán trao đổi, cả năm chỉ có ngày mai là vui nhất. Phải ở nhà thì phí lắm, con cứ thử đi cùng bạn Dế xem lời bố nói có đúng

không.

- Nhưng...

Nó đang định nói thì bố đã cắt ngang lời.

- Bố khoẻ rồi, với lại mai mẹ ở nhà, mẹ giúp bố cũng được.

- Nghe nói chợ năm nay đông hơn mọi năm, hàng hoá cũng nhiều hơn, mai mẹ có việc phải ở nhà, mẹ có thể chăm bố thay con. Con cứ đi chơi cho biết đây biết đó.

Được thể Mí Dế đề thêm vào:

- Bố mẹ cậu đồng ý cả rồi. Đi chơi chứ? Chẳng bù cho tớ phải xin mãi mới được bố mẹ gật đầu!...

Mí Sinh vẫn còn lưỡng lự, bố ra lệnh:

- Sáng mai Dế sang đây rủ bạn cùng đi chơi nhé.

- Vâng ạ! - Tiếng Dế đánh chắc như hô khẩu lệnh trong quân đội.

Ông mặt trời đã ló rạng đằng đông. Hôm nay Mí Sinh mặc bộ quần áo mới nhất, nhìn nó có vẻ chững chạc hơn mọi ngày. Hai đứa tung tăng trên cỏ, sương sớm dịu mát dưới chân. Đi được một đoạn Mí Sinh lại quay lại nhìn bản Tà Khoang cứ xa dần rồi khuất hẳn. Đi đường nó gặp từng dòng người đổ xuống chợ với linh kính đủ thứ cồng ở trên lưng và thồ bằng ngựa.

- Phố huyện kia rồi! - Mí Dế reo lên.

Nó nhìn theo tay Dế chỉ, phố huyện nhiều người thật, nhiều nhà to

nữa. Đế nắm chặt tay nó hoà vào dòng người cùng xuống chợ. Đế lôi tay nó như kéo thùng trâu vậy, nó chỉ việc đi theo mà bỏ cả hơi tai.

- Sang bên này... bên này... bên kia... - nó chưa kịp ngấm hết các mặt hàng đã bị Đế giục sang chỗ khác.

Hai đứa vào dãy hàng phục vụ tết trung thu. Chao ôi, sao nhiều bánh kẹo đến thế, Sinh chỉ nhìn thôi mà hoa cả mắt. Hai đứa đang ngấm, bỗng nó giật giật tay Đế.

- Cái xanh đỏ mà có năm cánh kia gọi là cái gì?

- Đó là đèn ông sao, tối mai sẽ rước để đón trăng.

- Cả con cá kia cũng để làm vậy à?

- Ừ.

- Cái tròn tròn có tua rua kia là cái gì?

- Đó là đèn lồng.

- Cũng để rước à?

- Ừ.

- Đẹp nhỉ? Giá mà tớ có một cái. Nhưng sao đằng ấy biết nhiều thế?

- Bác tớ bảo cho đấy.

- Bác còn nói gì nữa không?

- Còn. Hôm nọ bác nói rằng năm nay ai học giỏi, ngoan ngoãn sẽ

được ước một điều, điều đó sẽ thành hiện thực. Đêm mai tớ sẽ ước được là thủy thủ như bác tớ, được cưới những con sóng bạc đầu, thích ời là thích! Thế còn cậu?

- Tớ chỉ ước bố chóng khỏi bệnh để mẹ đỡ vất vả.

- Bên kia vui quá Sinh ời!

Dế nắm tay Sinh kéo đi. Sinh đang mãi nhìn một cô bé cũng trạc bằng tuổi nó hai tay xách hai cái đèn ông sao. Chao ôi, đẹp thật! Giá mà nó được một cái đèn thế kia thì hay biết mấy. Mặc dù bị Dế lôi đi nhưng mắt nó vẫn không rời hai cái đèn. Dế quay lại thấy vậy nhăm nhắng:

- Cậu nhìn cái gì thế, chúng ta làm gì có tiền để mua!

Sinh buồn rầu quay mặt đi.

- Cậu thích cái này phải không?

Tiếng cô bé làm Sinh giật mình quay lại. Nó nhìn cô bé như nhìn cái gì lạ lẫm. Dế cũng ngạc nhiên không kém, mắt nó vốn đã to giờ càng mở to, tròn xoe.

- Tớ tặng cậu đấy!

Cô bé đưa cái đèn cho Sinh. Nó sợ sệt lùi lại.

- Tặng cậu đấy. - Cô bé nói lại lần nữa.

Sinh ấp úng:

- Tặng... tớ...?

- Thấy cậu có vẻ thích. Tớ tặng cậu một cái. Tớ có cái này rồi.

Cô bé giơ cao cái đèn đang cầm ở tay trái. Sinh rút rè đưa hai tay đón chiếc đèn cô trao.

- Tớ cảm ơn cậu. Nó đẹp lắm!

- Đúng vậy. Tạm biệt nhé.

Cô bé đi rồi Sinh cứ đứng ngẩn người ra nhìn theo. “Mình mơ sao? không. Cái đèn trong tay đây này”. Sinh đưa tay chạm nhẹ vào thân đèn để kiểm tra sự thực một lần nữa. Để lại cầm tay Sinh lôi đi qua những gian hàng nhưng bây giờ cái đèn của nó là đẹp nhất.

Đường về bản Tà Khoang dường như đẹp hơn, thơ mộng hơn. Tiếng chim hót hoà cùng nhịp chân bước rộn ràng. Trời chiều xé bóng. Trăng sắp lên, Sinh giương cao cái đèn lên trời, “Đêm mai mình sẽ cùng nó đón trăng và ước cái điều mình ước.”

Mí Sinh đi chợ

- 3 - VỀ NHÀ

Đầu giờ học cô giáo thông báo: “Hôm nay là buổi học cuối cùng của năm cũ. Các em được nghỉ tết đến mùng sáu tháng giêng âm lịch thì tập trung tại trường.” Cả lớp cùng hò reo phấn khởi. Vậy là được nghỉ tết rồi đây! Xem ra ai cũng háo hức lắm.

Khác hẳn với các bạn Sinh đón nhận tin này rất hừng hờ, khiên cưỡng. Khuôn mặt như con gái của cậu buồn thiu, ánh mắt để nơi vô định. Cậu ngồi im như đá, lời cô giảng chưa chui qua lỗ tai đã bay đi đâu mất...

Tiếng trống tan học cất lên, mọi người tranh nhau chạy qua cái cửa lớp bé tẹo, chất đống lại. Ai cũng muốn nhanh chân ra vùng trời rộng lớn, tiếng chen lấn xô đẩy lao nhao. Cái cửa vốn đã nhỏ giờ lại càng nhỏ hơn. Hoà vỗ vai Sinh.

- Nhanh lên chứ!

Tiếng ồn ào tan đi đâu mất, còn lại mình Sinh trong phòng, nó nặng nề lê bước ra khỏi lớp lòng buồn ghê gớm.

- Nhanh lên, đến giờ cơm rồi!

Lại thằng Hoà vỗ vai nó giục, mà vội vàng làm gì kia chứ. Sao hôm nay ăn cơm sớm vậy?

Ăn cơm xong đưa nào đưa ấy vội vàng gấp quần áo nhét vào túi. Những bộ mặt rạng rỡ cười tươi như hoa nở. Không vui sao được vì lâu lắm mới về nhà gặp bạn bè người thân... Sính ngồi thu lu một góc mặt mày buồn thiu.

- Mày sao vậy, Sính? - Hoà đến bên.

- Tao hơi mệt!

- Mai có về không? Để tao gấp quần áo cho.

Sính không nói gì. Hoà lục cặp lấy chìa khoá mở ngăn tủ số ba, cũng chẳng có gì ngoài hai bộ quần áo, nó nhét tất cả vào cái túi vải Sính để trong đó.

Bổng Tuấn đưa bàn tay hộ pháp vỗ mạnh vào vai làm Sính suýt ngã lăn ra giường.

- Mai bọn tao đi cùng về nhà mày, nhớ?

- Hả...à...ừ... - Sính ấp úng.

Sính còn chưa biết có nên về nhà không vì nếu về thế nào bố cũng bắt nó bỏ học. Sính đã học dưới mái Trường phổ thông dân tộc nội trú này được sáu năm, từ năm lớp hai đến nay là lớp tám. Bỏ học cũng dễ thôi nhưng bỏ học để làm gì khi mơ ước còn ở phía trước. Có lần bố bảo Sính: “Mày lớn rồi học làm gì nhiều cho hư thân. Ở nhà bố xin cho đi làm ở bãi đá kiếm ngày mười ngàn.” Mẹ đang đồ mèn mèn dừng tay, nói: “Không đáng! Mười ngàn là cái giá dành cho những kẻ không có học, còn đối với người có học phải gấp nhiều lần cái giá ấy.”

- Tất cả đi ngủ sớm để sáng mai lên đường!

Tuấn vừa gõ thước vào thành giường vừa ra lệnh. Nếu hôm khác chắc sẽ được ăn vài cái lườm và vài câu nói “Lớp phó hắc xì dầu!”, nhưng hôm nay cả mười hai đứa không đứa nào có ý kiến gì đều ngoan ngoãn lần lượt buông màn.

Bóng đêm, sự tĩnh lặng ủa vào phòng.

Tất cả đã ngủ. Chúng nó vô tư quá, đặt mình xuống là ngủ ngay được.

Sính trở mình, sao lại khó ngủ vậy. Vợ chồng nhà chuột cắn nhau chí choé trên mái nhà...

Sính nghĩ đến những chịu đựng của mẹ khi bị bố hành hạ. Càng ngày mẹ càng gầy và yếu. Mấy năm trước nhà nó cũng khá giả chẳng kém ai ở bản Nà Pha, nhưng từ khi bố nó đi buôn bị người ta lừa lấy hết tiền thì gia đình bắt đầu túng thiếu. Gánh nặng cơm áo đổ lên đầu mẹ, bố chẳng giúp gì thỉnh thoảng lại còn lấy tiền của mẹ đi mua thuốc phiện về hút, khi nào không có tiền thì bố đem đồ đạc trong nhà đi bán. Nhà nó đã nghèo đã túng lại càng khốn khó tang thương.

Tết đến, nhà người ta bày vẽ ra bao nhiêu thứ bánh, sắm sanh bao nhiêu đồ mới, nhà nó chẳng có gì, tết cũng không khá hơn ngày thường. Anh em nó thương mẹ lắm, càng thương lại càng thấy buồn. Đêm đêm nó thấy mẹ khóc, những khi ấy trái tim nhỏ bé của nó như bị ai vò xé bóp nghẹt. Nó thấy thương em Mai, em còn nhỏ

chưa biết gì, khi chúng bạn có quần áo mới, em về nhà đòi mẹ mua nhưng mẹ không có tiền, nó hờn dỗi khóc lóc... Đã mấy lần nó nhìn thấy bố khóc, nước mắt đàn ông buồn cười nhỉ, chảy ra rồi vón lại như cục nhựa thông ấy. Cũng mấy lần bố thề là bỏ không bao giờ động đến thuốc phiện nữa. Nhưng khi lên cơn thèm bố lại quên mất lời thề ấy. Bố đã không đủ can đảm bước ra khỏi cái vòng khói ma quỷ của nàng tiên nâu. Hôm qua nó xem Ti-vi thấy có người hút nhiều tới mức quất queo cả da thịt, sau khi được Nhà nước cho đi cai nghiện đã bỏ được thuốc phiện. Nhiều người sau đó chăm chỉ làm ăn đã trở nên giàu có. Nó nghĩ rằng nếu bố được vào trại cai nghiện có khi cũng bỏ được thuốc phiện, gia đình nó lại đầm ấm vui vẻ như xưa. Nó nhờ thầy Hoàng và thầy đã nhận lời liên hệ nơi cai nghiện cho bố nó. Giờ chỉ làm sao thuyết phục được bố. Nó như thấy tương lai tươi sáng đang đến gần. Em Mai và nó sẽ được mặc quần áo đẹp, sẽ được ăn nhiều thứ ngon hơn. Nó định dậy gấp quần áo nhưng chợt nhớ là thằng Hoà đã gấp hộ rồi nên yên trí nằm ngủ. Nó nằm nghiêng và co người lại bỗng thấy má hơi ướt, thì ra nước mắt đã tràn ra thấm vào gối từ lúc nào.

Mí Sinh đi chợ

- 4 -

KHÔNG ĐƯỢC NHẬN QUÀ

Hùng còn ủ mình trong chăn ấm, Hoà đến rủ đi học. Hùng vén chăn thò đầu ra ngoài.

- Mẹ ơi, mấy giờ rồi ạ?

- Bảy giờ.

- Thôi chết... muộn rồi!

Hùng tung chăn mặc vội quần áo, xách cặp đi học.

- Hùng, rửa mặt đi con!

- Dạ. Mặt tao có bẩn không, Hoà?

- Tương đối sạch.

- Mẹ ơi, con đi học đây. Đi thôi mày!

Trời lạnh như thế này vừa nhìn thấy nước Hùng đã co rúm người lại nên ít khi nó rửa mặt nếu mặt vẫn còn sạch. Hôm nào buộc phải rửa mặt thì đúng là một cực hình, chậu nước nóng bốc hơi nghi ngút nó vẫn cảm thấy lạnh. Thường thì nó chỉ lau mỗi chỗ bẩn còn chỗ sạch vẫn để nguyên. Mẹ vẫn bảo nó rửa mặt như mèo...

Sắp đến tết. Cứ nghĩ đến tết là Hùng lại thấy chộn rộn trong lòng. Được mặc quần áo đẹp, được đi chơi thăm thú nhiều nơi. Thích nhất là được nhận quà mừng tuổi. Năm ngoái Hùng đã dành tiền mừng tuổi mua được tám quyển truyện. Năm nay bố hứa sẽ tặng Hùng hộp đồ chơi xếp hình, chắc là đẹp lắm.

Đêm Nô-en trời lấp lánh đầy sao, Hùng ngồi bên cửa sổ đợi ông già áo đỏ. Kết quả học tập một năm qua của nó cũng khá, đứng thứ nhì trong lớp và luôn được cô giáo khen ngoan ngoãn lễ phép. Với thành tích như vậy chắc chắn sẽ được nhận quà. “Kia rồi, ông già Nô-en đến rồi!” - Nó thầm reo lên trong lòng khi thấy cỗ xe song mã rẽ mây ghé xuống. Ông vào nhà thằng Hoà tặng nó cái máy bay chạy pin. Ông vào nhà cái Hương tặng nó chú gấu bông xinh xắn. Ông vào nhà cái Thu tặng nó hộp bút mười hai màu... Ông đi qua nhà Hùng.

- Cháu chào ông già Nô-en. - Hùng cất tiếng chào để nhắc ông nhớ tới nó.

- Ông chào cháu.

- Sao ông không tặng quà cháu mà lại đi qua thế ạ?

- Năm nay cháu không được tặng quà.

- Sao thế ạ? Cháu học giỏi và chăm ngoan mà.

- Đúng vậy, cháu học khá giỏi và rất ngoan nhưng ông cất phần quà của cháu vì cháu ở bẩn, mặt mũi chân tay không chịu rửa.

Hùng tiu ngiũ quay vào lòng buồn thiu. Nó nghĩ chân tay mặt mũi bẩn hay sạch đâu có quan trọng gì, miễn là học giỏi và ngoan thì sẽ

được tặng quà. Thật là thất vọng, vậy mà chưa chi nó đã khẳng định chắc chắn với bọn thằng Hoà, cái Hương, cái Thu rằng năm nay nó sẽ được tặng hộp đồ chơi xếp hình...

- Dậy đi Hùng ơi, dậy đi học.

Mẹ lay Hùng dậy. Hùng mở mắt chui đầu ra khỏi chăn. Hoá ra mình vừa nằm mơ!

- Mẹ ơi, mấy giờ rồi ạ?

- Bảy giờ năm phút.

- Mẹ cho con xin chậu nước ấm để rửa mặt...

Hùng gấp chăn màn gọn ghẽ, mặc quần áo, rửa mặt mũi chân tay sạch sẽ rồi vội vàng đi học...

Mẹ nhìn nó ngạc nhiên!

Mí Sinh đi chợ

- 5 -

BÁNH CỦA CON ĐẬU

- A, bác về! - Thoa và Tuấn cùng reo vang khi thấy chị Nhạn dắt xe đạp vào sân. Chị Nhạn ở thị xã về quê ăn tết.
- Bác có quà cho hai đứa đây. - Chị Nhạn đưa cho mỗi đứa một gói kẹo.
- Con cảm ơn bác ạ!
- Nhà gói bánh chưa con?
- Mẹ còn đang đun ở trong bếp, sắp chín rồi ạ.- Tuấn nhanh nhẹn trả lời. - Bác ơi, mẹ làm cho con cái bánh bé bé xinh lắm. Mẹ bảo khi nào luộc chín sẽ cho con ăn. Ngon lắm bác nhỉ! Cái của chị Thoa bé hơn xấu hơn cái của con bác ạ...
- Ừ phải, nó nhận vợ cái của con đấy bác ạ. - Thoa vừa nói vừa lườm Tuấn. - Cái của nó bé hơn xấu hơn. Đồ nhận vợ! Đồ Bát Giới! Đồ ăn tham!... - Thoa dúi tay vào vai Tuấn.
- Thôi, thôi hai đứa, không được tranh giành nhau. Đứa nào đi theo bác ra mộ mời các cụ về ăn tết?
- Con đi. - Tuấn giơ tay trước.

Thoa vào bếp trông nồi bánh trưng. Ánh lửa toả ra ấm áp. Mùi bánh bốc lên thơm thơm làm Thoa thấy nôn nao. Nó mơ tới lúc

được mặc cái váy mới bố mua cho hôm nọ. Nó sẽ thành cô công chúa nhỏ xinh đẹp. Nó được bố đưa đi chơi nhiều nơi, nhiều ánh mắt nhìn nó trầm trồ khen ngợi...

- Con lấy cho mẹ cái nia để vớt bánh.

Lời mẹ làm Thoa giật mình. Nó xị mặt nhưng nghĩ sắp được ăn bánh bỗng linh hoạt hẳn lên.

- Vâng ạ.

Thoa chạy lên nhà ngang lấy nia, nó chạy rất nhanh. Mẹ nhắc từng chiếc bánh trong nồi đặt ra nia. Mùi thơm bốc lên làm Thoa tứa nước miếng. Nó để ý mãi mới thấy mẹ vớt cái bánh của mình ra ngoài. Cái dây lạt nó buộc để đánh dấu không còn trắng nữa mà đã chuyển sang màu thẫm. Thoa đưa ngón tay móc vào dây lạt xách lên, nước từ chiếc bánh nhỏ xuống nia từng giọt.

- Mẹ ơi cái bánh này ngon hơn cái to kia mẹ nhỉ?

- Ừ.

- Con ăn nó mẹ nhớ?

- Để cúng cụ trước rồi mẹ lấy cho con ăn sau.

- Nhưng con muốn được ăn ngay cơ.

- Không được, con lại hư rồi!

Thoa xị mặt lùi ra góc sân đứng khóc. Mẹ muốn dành cái bánh đó

cho cu Tuấn chứ gì. Mẹ vẫn quý nó hơn mà. Vậy thì Thoa chẳng giúp mẹ ép bánh nữa và cũng không ăn bánh luôn, không thềm một cái nào, để mẹ cho cu Tuấn xem nó có ăn hết nổi không. Thoa cứ ở đây đây, trưa nay cũng không thềm ăn cơm nữa...

- Mẹ ơi, con đã về. - Tuấn hét từ đầu ngõ.

- Bác đâu con?

- Bác đi sau mẹ ạ. Mẹ ơi bánh của con đâu?

- Mẹ đưa lên cúng cụ rồi. Con đợi một lúc nữa mẹ lấy cho mà ăn.

- Vâng ạ. Mẹ cho con sang nhà bạn Hùng chơi, mẹ nhớ.

- Ừ, đừng nghịch bẩn đấy.

- Dạ.

Tuấn chạy ra ngõ. Thoa rất ngạc nhiên khi thấy Tuấn không đòi ăn bằng đũa như mọi ngày, không khư khư giữ lấy phần to. Vậy mà Thoa cứ sợ nó sẽ ăn mất cái bánh ngon nhất của mình. Quái lạ, Tuấn đi rồi nước mắt Thoa cũng chui đi đâu hết. Đứng đây thì xấu hổ, thuận tay Thoa cầm cái chổi và bắt đầu quét sân.

Mí Sinh đi chợ

**- 6 -
ÁO TẾT**

Trời bắt đầu lay rây những hạt mưa xuân, suýt nữa thì nó quên mất hôm nay là ba mươi tết nếu nhà bên không lóc cóc bằm thịt làm cỗ.

Ờ nhỉ sao mẹ chưa gói bánh. Mọi năm hai bốn hai lăm nó đã phải chặt lá chuối dựng vào góc bếp đến hai tám hai chín thì gói, năm nay mẹ không nhắc, nó cũng quên chặt lá.

Lũ trẻ hàng xóm bắt đầu diện quần áo mới, hương vị ngày tết toả ra ngập tràn cả lối ngõ, mâm ngũ quả đã bày đặt nghiêm chỉnh trên bàn thờ, bánh chưng, bánh khảo, mứt, rượu tết... đủ cả. Cảnh đào đơm hương trăm đang trở hoa.

Tết năm nay xem ra to hơn năm ngoái. Nhiều người sắm tết không hề tiếc tiền. Vụ lúa vừa rồi được mùa nên có phần dư dả. Ủy ban xã tổ chức hội xuân, nghe đâu rầm rộ lắm, nào chọi gà, đấu vật, cầu thum, đặc biệt là có bóng chuyền đấu giao hữu với các xã bạn... từ mồng một đến mồng năm đêm nào cũng có giao lưu văn nghệ...

Giờ này sao mẹ chưa về? Bóng tối đã lấp ló đầu ngõ. Hay mẹ đi mua quần áo mới nhưng hơi khó tìm vì năm nay nó lớn hơn năm ngoái. Vậy là có quần áo đẹp để dự hội. Mặc dù chưa xin ý kiến mẹ nhưng nó đã đăng ký thi võ vật dân tộc ở lứa tuổi thiếu niên, được bạn bè khuyến khích nó cũng muốn thử xem sao... Lúc đi mẹ dặn ở nhà lau chùi bàn thờ sạch sẽ, nó đã làm từ sáng vẫn chưa thấy mẹ đem chuối và bưởi về bày. Nó bắt đầu thấy lo, mắt ngóng hoài ra ngõ...

Rồi mẹ cũng về, héo rũ như tàu lá, ngồi bệt xuống đầu hè. Nó định nói điều gì vui vui cho mẹ cười nhưng không làm nổi. Một lúc sau mẹ đứng dậy bày nải chuối và quả bưởi lên bàn thờ. Mẹ chẳng mua gì ngoài hai thứ đó vậy mà nó cứ nghĩ mẹ sẽ mua quà về cho nó. Mẹ đã bán đi hai tạ thóc, nó tưởng là để sắm tết, ấy thế mà mẹ chẳng sắm gì cả. Nó thất vọng lững thững đi dọn cơm ăn thì mẹ bảo đợi bố về cùng ăn luôn thế.

Bố nó là nông dân thuần chất. Ông có sức khoẻ ít ai bì kịp. Nhờ chăm chỉ làm lụng mà thóc nhà nó lúc nào cũng đầy bồ, khoai đầy nhà vương cả ra lối đi. Gia đình nó thật hạnh phúc, tiếng nói cười lúc nào cũng đầy ắp bốn gian nhà. Một ngày tháng ba trời mưa sập sùi, việc đồng áng đã cạn, ở nhà chơi dài là một cực hình đối với bố, ông hay ngồi trầm ngâm một mình. Chú Hùng xuất hiện phá tan bầu không khí ảm đạm, bố lại hoạt bát như thường, một con gà sống thiện được đo trên thớt. Sau tuần rượu chú Hùng nghe bố tâm sự đã rủ ông cùng đi Quảng Ninh làm ăn. Lúc đầu bố còn ngần ngại, chú Hùng phân tích thiệt hơn, vì ngán ngẩm những ngày chơi dài nên bố đồng ý. Hôm đi bố hẹn đến mùa vụ sẽ về. Sắp đến vụ không thấy bố về, nhắn về mấy lần cũng không thấy, hết vụ bố vẫn chưa về. Có người nói bố không về đâu vì làm được bao nhiêu tiền đi hút hít hết. Mẹ không tin, mẹ nghĩ chắc vì bận công việc làm ăn nên bố không về được. Một vụ mùa nữa trôi qua, thỉnh thoảng bố có thư về nói rằng vẫn khoẻ, công việc làm ăn hơi bận nên không về được, chẳng bao giờ thấy bố gửi tiền về. Rồi một hôm bố đột ngột xuất hiện trước cửa mẹ tưởng người đến xin ăn toan đi vét cho ít com nguội thì bố giữ lại. Nó cứ trố mắt ra nhìn mãi mới nhận ra bố. Bố ở nhà được vài hôm rồi lại đi, nhà có bao nhiêu tiền bố đem đi hết. Cứ như vậy bố về vài ngày rồi lại đi, khi đi thì tiền cũng đi. Kinh tế gia đình sa sút dần, mẹ khóc rầm rức hàng đêm. Bao khổ cực đắng cay mẹ gánh hết còn bố cứ thỉnh thoảng lại về bòn rút mồ hôi và nước mắt của gia đình. Nhiều hôm không ngủ mẹ ôm nó vào lòng nước mắt làm ướt cả má nó. Nó thương mẹ vô cùng... Năm nay lúa nhà nó hơi xấu vì không có tiền mua phân bón nên thu hoạch chẳng được là bao. Nghe đâu bố vay tiền người ta, họ bắt làm công trả nợ, tết không cho về. Nhà chẳng còn gì đáng giá mẹ đành phải bán đi hai tạ thóc lấy tiền cho bố trả nợ. Mẹ ra tận Quảng Ninh trả tiền cho chủ nợ họ mới đồng ý để bố về.

- Sao bố chưa về hả mẹ? - Nó hỏi.

- Bố chuyển giúp chú Hùng cái tủ tí nữa mới về. Kiên này mẹ định mua cho con cái áo mới nhưng đắt quá mẹ không còn đủ tiền. Mặc áo cũ thì tội con quá, để ra giêng mẹ mua đên cái khác vậy nhé!

- Con mặc cái áo năm ngoái cũng được nó còn tốt lắm, nhà mình có giàu có gì, chuyện quần áo để sau mẹ ạ.

Mẹ không nói gì.

Đêm ngủ nó nằm mơ được mẹ mua cho cái áo mới đẹp lắm, ai nhìn thấy cũng khen, lâu lắm rồi nó mới thấy mẹ cười, nụ cười làm mẹ nó trẻ ra và đẹp hơn.

Nó tỉnh dậy bởi tiếng dao chặt thịt gà nhà hàng xóm vọng sang. Trời hôm nay đẹp thật, mới qua một đêm thôi mà cảnh vật dường như đã đổi khác, đẹp lên rất nhiều.

Nó chuẩn bị đi chơi thì mẹ gọi lại.

- Con mặc thử cái áo này xem có vừa không.

Sao giống cái áo của mẹ thế, chỉ có khác là đã biến thành áo con trai.

- Áo mới mua hả mẹ?

- À... à... mẹ sửa cái áo cũ.

- Làm vậy mẹ mặc bằng gì?

- Mẹ già rồi thế nào cũng được. Con mặc thử xem nào.

Nó mặc vào vừa xinh, mẹ hết ngấm trước lại chỉnh sau.

- Con trai mẹ chóng lớn thật!

Mẹ đã thức suốt đêm để khâu áo cho nó. Dù không muốn khóc nhưng nước mắt nó cứ trào ra.

- Con trai mau nước mắt là xấu lắm.

Nói vậy nhưng mắt mẹ cũng ầng ậng nước.

Trưa hôm sau nó giật được giải ba với phần thưởng là hai mươi nghìn đồng. Cầm tiền trên tay nó nghĩ ngay đến mẹ liền lên chợ huyện mua một cái áo cánh hết mười chín nghìn. Còn một nghìn nó mua luôn cây bút bi mới. Về đến nhà thì trời đã tối, bố mẹ đã ăn xong cơm và đang ngồi uống nước. Mẹ định đứng dậy lấy com cho nó ăn, nó vội ngăn lại. Nó trịnh trọng đưa bằng hai tay gói quà đã được gói ghém cẩn thận.

- Năm mới con có quà mừng tuổi mẹ chúc mẹ mạnh khỏe sống lâu muôn tuổi - Nó chẳng biết nói gì đành lấy câu trong bộ phim của Trung Quốc để chúc mẹ năm mới.

Mẹ mở gói quà thấy chiếc áo giặc dữ hỏi nó:

- Con lấy ở đâu?

- Con mua bằng tiền giải thưởng đạt được trong cuộc đấu vật sáng nay.

Mẹ ôm nó vào lòng rung rung:

“ Con tôi!... Con tôi...”

Nước mắt mẹ lại chảy làm ướt cả má nó. Bố cầm chén nước trên tay nhìn hết hai mẹ con lại nhìn chén nước, nhắc lên hạ xuống mấy lần mà không uống nổi. Mắt ông có hai giọt nước đùn ra... và ông khóc...

Thật bất ngờ sau đó bố đã bỏ được thuốc phiện, sức khỏe ngày càng khá lên, kinh tế gia đình nó cũng dần bớt những khó khăn.

Mí Sinh đi chợ

- 7 -

CON MÈO HOANG

Tôi sống cùng gia đình trên tầng ba khu chung cư nghèo, phía trước có hành lang hẹp nhìn ra mặt hồ quanh năm sóng gợn. Học bài xong tôi thường ra hành lang hóng gió và ngắm hàng liễu phát phơ bóng nước.

Hôm qu

a thằng Tí ở quê ra chơi, nhìn nó không khác cái hồi hè tôi về quê là mấy, vẫn cái đầu húi cua tóc dựng lên như lông nhím, vẫn nước da đen bóng như than đá, duy chỉ có chiều cao có nhích hơn một chút. Hai đứa đang đứng hóng gió nó đề nghị:

- Ra công viên chơi đi.

Tôi hỏi lại:

- Công viên nào?

Nó chỉ tay về phía rặng liễu.

- Ra chỗ kia!

Giờ tôi mới để ý, thì ra nơi đó có một cái công viên nhỏ với mấy hàng ghế nép mình dưới tán liễu. Hai tai tôi nóng ran vì sự thờ ơ khó có thể chấp nhận được của mình, may mà Tí không để ý chứ nếu nó biết thì xấu hổ lắm. Tôi vốn là thần tượng của nó mà.

Hồi hè tôi được bố đưa về quê. Tí là con của chú tôi. Tôi với nó chưa hề gặp nhau nhưng chỉ lạ được một lúc chúng tôi đã trở nên thân thiết, vì là anh em mà, Tí nói vậy. Hai thằng đang nghịch đồng đồ chơi tôi đem về thì nghe tiếng con mực sữa nhát gừng. Tí định đứng dậy ra xem sao thì tôi ngăn lại.

“Người đi ngoài ngõ ấy mà!”

Nó không tin chạy ra thấy mấy bà đi chợ về ngang qua ngõ. Ngồi được một lúc lại thấy tiếng con mực sữa, lần này tiếng nó mau hơn nghe có vẻ giận dữ. Tôi bảo Tí:

“Có người nào vào nhà mình đấy!”

Nó chạy ra thấy bác Hạnh đang đi từ ngõ vào. Nó hỏi tôi:

“Anh nghe được tiếng con chó nó nói gì à?”

Tôi cười.

“Không. Chỉ phán đoán thôi.”

Tôi giảng giải cho nó nghe về âm sinh học, về tiếng kêu biểu thị tình cảm của các loài vật. Vì sao khi ta đưa tay vuốt nhẹ lên người con mèo nó lại kêu gù...gù... và dụi đầu vào tay ta. Vì sao khi con quạ bay qua con gà trống lại kêu lên quác...quác... Tí như lạc vào một thế giới khác lạ, thế giới của âm thanh các loài vật. Nó dẫn tôi đi chơi khắp xóm và hỏi đủ thứ chuyện liên quan đến âm thanh của loài vật. Có những chuyện tôi không biết tí gì cứ trả lời theo kiểu “lấp lửng giữa chừng không”, tất nhiên là Tí không hiểu nổi nó cho rằng vấn đề đó thật cao siêu chưa đủ trình độ để hiểu.

Tôi đồng ý đi chơi với Tí. Hai đứa thả bộ trên con đường xi măng ngoằn ngoèo, không khí thật êm dịu thơm tho, tôi hít một hơi dài sảng khoái. Tôi bỗng thấy tiếc vì đã không phát hiện ra chỗ này sớm hơn. Đứng trên hành lang chỉ nhìn thấy một góc nhỏ, vào đây mới thấy cảnh quan thật khoáng đạt, những tán lá yếu điệu bông bênh, mặt hồ gợn sóng hắt lên những ánh lân tinh của trời chiều. Mải đi, mải ngắm tôi và Tí như tan vào gió, ném dè từng hạt mặt thiên nhiên.

“Meo...meo...” Tí uốn môi gọi mèo. Tôi mắng nó là đồ dớ dẩn, ở thành phố làm gì có mèo. Tí không nói gì tiến lại gần gốc cây si già cuối công viên. Tôi cũng đi theo để xem cái thằng quỷ này nó làm cái trò gì. Từ phía sau gốc cây si già một con mèo tam thể tuyệt đẹp giương đôi mắt tròn xoe nhìn chúng tôi, tôi không rửa thằng Tí nữa và còn khen nó tài có đôi mắt tinh tường. Tí vừa kêu meo...meo...vừa tiến lại, con mèo vẫn đứng yên. Tí đưa tay vuốt nhẹ lên bộ lông óng mượt, con mèo dụi dụi cái đầu vào tay Tí.

- Con mèo đẹp nhỉ! - Một bà đứng tuổi đi qua có lời khen.

- Con mèo rất đẹp. - Tí nói - Ở quê có được con mèo này có giá phải biết vì theo kinh nghiệm từ đời các cụ, con mèo mang ba màu lông khác nhau là rất hay chuột. Ta bắt về anh nhớ ?

- Không được! Thế là ăn cắp.

Nói thì nói vậy nhưng thực tình tôi rất muốn có con mèo để bầu bạn. Từ ngày về quê được chơi đùa với con mèo mướp nhà bác Hạnh tôi rất thích, mấy lần đòi mẹ mua cho một con để nuôi nhưng

mẹ không đồng ý vì nhà chật. Tôi bế con mèo tam thể từ tay Tí, nó kêu lên gù...gù...và dụi đầu vào ngực tôi. Một thoáng tham lam tôi định bế nó về nhà nhưng đôi chân vẫn đứng yên không chịu bước. Tôi trở thành kẻ ăn cắp ư? Không thể. Vì ăn cắp là hành vi xấu không chấp nhận được.

- Hai đứa làm gì đấy? - Lời bố làm chúng tôi giật mình. Mặt tôi đỏ lựng như vừa bị bắt quả tang làm điều không tốt - Về đi. Con mèo ở đâu đấy? Thả ra trả người ta!

Tôi lưỡng lự không chịu thả để bố phải nhắc lại một lần nữa : “Thả ra!”, bỗng bà bán nước gần đó lên tiếng:

- Nó chẳng của ai cả, con mèo hoang ấy mà, nó sống ở công viên này đã mấy tháng nay. Bắt về mà nuôi, nó hiền lắm!

Nghe được những lời của bà lão tôi và thằng Tí nhảy cẫng lên sung sướng, định bế con mèo về nhà. Bố không nói gì, tôi thấy sợ sợ, thằng Tí cúi gằm mặt xuống đất. Tôi lại gần bố.

- Bố cho chúng con nuôi con mèo này nhé, để nó sống lay lắt ngoài công viên tội lắm.

- Thả nó ra đi! Nhà mình hẹp thế nuôi ở chỗ nào?

- Bố cứ để con nuôi đến khi thằng Tí về quê cho nó đem về quê.

Thằng Tí nói xen vào:

- Ở dưới quê không có mèo dạo này bị chuột phá phách ghê lắm.

- Nuôi được không? - Bố hỏi.

- Được ạ. - Tôi và Tí cùng đồng thanh.

Tôi vui vẻ ôm con mèo về nhà. Đi được một đoạn con mèo nhóm dậy định nhảy xuống đất, bị tôi giữ lại nó cào vào tay rướm máu. Về đến nhà tôi lấy một bát cơm trộn cá đặt xuống đất, con mèo ăn một mạch hết nửa bát. Một lúc sau nó kêu meo...meo...và chạy khắp nhà, chui vào mọi góc ngách. Phải nói là tôi cưng chiều nó hết mức, chưa đói đã cho ăn và luôn vuốt ve vỗ về nó. Nhưng hình như nó không thích được đối đãi đặc biệt như thế thì phải, nó thích được chạy quanh nhà hơn là ở gần tôi. Sang ngày thứ hai con mèo càng kêu dữ hơn. Đêm qua là đêm đầu tiên làm thay đổi trật tự trong nhà vì tiếng mèo kêu làm mọi người mất ngủ. Sáng dậy ai cũng cảm thấy mệt rũ rời. Tí nói với tôi:

- Em nghe thấy tiếng kêu của nó như tiếng khóc của người mẹ nhớ con.

Tôi không nói gì mở cửa đi ra ngoài. Con mèo lao ra định nhảy từ tầng ba xuống đất. Tôi hoảng hồn giữ lại và nhốt nó vào trong nhà. Thấy vậy mẹ bảo tôi:

- Tốt nhất là thả ra kệ nó muốn đi đâu thì đi.

Tôi không đồng ý. Đúng là tiếng kêu của con mèo nghe như có uẩn khúc gì đấy. Nhiều lúc ánh mắt nó nhìn tôi như van xin cầu cứu, tôi thấy lòng quặn thắt định trả nó về chỗ cũ. Nhưng tôi chưa đủ can đảm, tôi muốn giữ nó để bầu bạn, mơ ước bao lâu mới có được tôi đâu dễ dàng để tuột khỏi tay mình như vậy. Hôm nay con mèo không ăn cơm mặc dù tôi đã chọn toàn thứ ngon để vào bát của nó. Tôi cũng ăn quấy quá cho qua bữa, có cái gì cứ nghiền nghiền ở cổ, thêm nỗi đau vò xé trong lòng.

Đêm, con mèo như bị sao ấy, nó nhảy lên bất cứ cái gì có thể lên được, nó cào rách những gì có thể cào được. Tôi bế nó, nó cào luôn một nhát vào tay đau nhức và một nhát làm rách cái áo bố mới mua. Tôi trao con mèo cho thằng Tí, một lúc sau Tí gọi tôi lại và chỉ cho thấy mấy cái núm vú con mèo hơi mòng mọng.

- Nó đẻ rồi anh ạ, lũ con ở đâu nhỉ?

- Đẻ cái con khỉ. - Tôi gắt - Chỉ liên thiên là giỏi.

Tí không nói gì nữa.

Suốt đêm cả nhà không ngủ được vì tiếng mèo kêu.

Sáng dậy bố nói:

- Hôm nay đem trả con mèo về chỗ cũ đi không thì bố quật chết đây.

Tôi ôm chặt con mèo vào lòng, nhìn nó thương lắm. Tôi biết rằng bố không nói đùa nhưng cứ mong sao những lời nói đó không phải là thật. Tí nói:

- Hay ta thử đưa nó ra ngoài biết đâu không kêu nữa thì tốt.

Tôi đồng ý, bước từng bước nặng nhọc xuống cầu thang, vừa chạm chân xuống đất bất ngờ con mèo nhồm dậy nhanh chóng thoát khỏi tay tôi phi thẳng ra công viên. Tôi và Tí đuổi theo, qua gốc cây si già nó vượt qua bức tường vào khu đất đã bỏ hoang từ lâu. Khó khăn lắm tôi và Tí mới vượt qua được bức tường. Vừa đặt chân

xuống đất, một cảnh tượng đau lòng làm chúng tôi chết lặng. Con mèo đang liếm láp cho hai con đã chết cứng từ lúc nào. Một lúc sau nó nằm xuống ôm hai cái xác vào lòng. Không thấy lũ con húc đầu vào bú, nó đứng dậy lùi ra xa kêu lên mấy tiếng rồi tiến lại ngoạm vào gáy con mèo con lôi ra khỏi chỗ nằm, một vết máu khô dính lại. Trước cảnh tượng ấy tôi không cầm lòng được cổ như bị ai bóp chặt nghẹn lại, mũi như xông ớt. Đến bây giờ tôi mới hiểu được tiếng kêu khác thường của nó khi tôi bế về nhà. Và tôi cũng lý giải được tại sao nó lại kêu ra rả suốt mấy ngày qua và định nhảy từ tầng ba xuống đất... Tôi bỗng thấy vỡ ra nhiều điều nhưng tôi lại thấy xấu hổ nhiều hơn. Tôi vẫn tự hào rằng mình có khả năng hiểu được tiếng kêu của loài vật, hiểu được thông tin chúng muốn truyền đạt trong đó. Vậy mà khi con mèo kêu than gào khóc tôi lại không biết. Tôi còn mãi nghĩ đến tôi, đến những ý thích và mong muốn của tôi...

Giờ đây tôi thấy mình thật khốn nạn, ích kỷ, hẹp hòi... những giọt nước mắt ân hận chảy dài làm nhoè đi khoé mắt.

Mí Sinh đi chợ

- 8 - ĐÔI BẠN

- Thắng! Tối rồi, cậu về đi chứ.
- Cậu đuổi tớ à?
- Cậu đừng nói thế! Nếu cậu không về chắc tớ không đi được đâu.
- Tớ ngủ ở đây với cậu.
- Đừng! Tốt nhất là cậu nên về. Ở nhà, giờ này chắc bố mẹ mong cậu lắm đấy. Với lại đêm ở đây lạnh lắm, cậu không ngủ nổi đâu.

Đúng, ở đây lạnh thật, bốn bề gió lùa, lọt thỏm giữa cánh đồng ngoại thành. Thắng đưa mắt nhìn khắp lượt ngôi nhà của bạn. Không phải, đây là cái lều chần vịt thì đúng hơn. Cái cửa ra vào bé tí, nhỏ như nó đi qua còn phải khom lưng, lựa người mới lọt. Không biết thằng này nó làm cái trò gì mà treo bìa cát tông la liệt quanh kín nhà, cả trên mái nữa chứ. À đúng rồi, cái tường đất vách nhà nó đã hỏng từ lâu, cả cái mái nữa, những đêm trăng sáng khỏi cần phải ra ngoài cũng ngắm trọn cả chị Hằng. Nhà có hai cái giường, một cái vừa là nơi ngủ của nó vừa là nơi tiếp khách thì đã gãy mất một chân, thay vào đó là cột trụ chống trời bằng gạch. Một đôi màn cũ thâm xỉ. Hai cái chần chiên rách mất gần nửa, từng sợi vải tua ra. Nó nghĩ đến nơi ngủ ở nhà nó, đệm Thái, chần Hàn Quốc vẫn thấy lạnh. Vậy mà chỉ có thế này thằng Long vẫn ngủ được sao?!

- Long này! - Thắng ngáp ngừng.
- Gì cơ?
- Cho tớ đi theo cậu với nhớ?
- Cậu đừng nói đùa. Đi bán bánh mì rong mỗi sáng và đi gom nhặt phế liệu mỗi chiều ấy à. Cậu đừng đùa, cậu còn phải đi học chứ.
- Tớ ghét học lắm, được đi như cậu còn sướng hơn.
- Nhưng sao cậu lại ghét học.
- Ở tuổi chúng mình vừa học vừa hành và có thời gian rèn luyện thể lực thì sau này mới phát triển toàn diện mới làm nên sự nghiệp.
- Giọng Thắng hơi buồn. - Bố ép tớ học ghê lắm! Tớ đang học Anh văn, bố bắt tớ học thêm Pháp văn, Trung văn và cả tiếng Nhật tiếng Đức gì gì nữa tớ nhớ không hết... Ngồi trên tầng hai nhìn bọn thằng Tuất, thằng Đông, thằng Hà chiều nào cũng được đi đá bóng và chiều thứ bảy được đi chơi công viên, tớ thèm lắm. Còn tớ bị nhốt trong bốn bức tường với cả đồng sách vở mà tớ nào có học chỉ muốn được đi chơi như tụi nó. Có lần tớ đã bị ăn đòn vì mơ mộng. Nhưng tớ đâu có mơ mộng. Chiều hôm ấy có trận đá bóng giữa lớp tớ với lớp 6C. Thằng Tuất, thằng Hà đến rủ, chúng nó mượn ở đâu trái bóng đẹp lắm, giống hệt trái bóng ở un-cúp ấy. Nhưng tớ bị nhốt không đi được. Chúng nó đi rồi tớ ngồi ngẩn người ra. Giá mà lúc này bà tiên đến ban cho mình đôi cánh thì hay biết mấy. Giữa lúc đó bố tớ vào... và cậu cũng được xem những con lươn nổi trên người tớ ấy. Cô giáo bảo dạo này tớ học sút đi nhiều, tớ cũng thấy vậy. Tớ không thiết tha với việc học như trước nữa. Tớ chán học lắm! Tớ muốn từ bỏ tất cả, đi “bơi rác” như cậu còn sướng hơn...
- Cậu đừng nói thế! Đi “bơi rác” cũng cực nhọc lắm chứ. Cậu còn nhớ cái lần tớ bị vỡ đầu không? Cái lần ấy không may tớ đã bơi

được lon bìa Halida còn nguyên chưa khai trong đồng rác. Cái thằng bói cùng nó nhận là của nó. Thế rồi đánh nhau. Chính cậu băng cái đầu cho tớ chứ ai. Đó mới chỉ là một chuyện rất nhỏ bên đồng rác. Còn chuyện đánh nhau để toàn quyền sử dụng đồng rác xảy ra như cơm bữa. Có lần tớ đành vác tải về không vì có một thằng lớn hơn ở đâu tới, nó cấm không cho thằng nào được động vào đồng rác của nó, rác của thành phố chứ đâu phải của nó. Bọn tớ chỉ biết đứng nhìn. Nó bói xong bọn tớ mới được vào thì ôi thôi chẳng còn cái gì để lấy cả!... Bố cậu ép cậu học nhiều như thế, không học nổi sao cậu không bảo với mẹ hoặc cô giáo chủ nhiệm can thiệp...

- Mẹ tớ ư? Bà đi tối ngày, họp hành triền miên. Để nhẹ gánh bà đã giao hẳn tớ cho bố. Còn cô giáo, tớ chưa nói, đúng ra là không giám nói vì tớ sợ cái roi da bố để đầu giường, sợ những lần phải nhin đói vì ông kiểm tra không học thuộc bài, sợ cả cái phòng giam tớ.

- Cậu sợ như vậy cũng dễ hiểu thôi, cho tớ hỏi điều này nhé: Mỗi lần không thuộc bài, đến lớp cậu có sợ thầy kiểm tra bài cũ không?

- Dĩ nhiên là sợ rồi!

- Mỗi lần ngồi vào bàn nhưng cậu không học để đầu óc bay lên mây lên gió có sợ bị bố phát hiện, sợ bị đánh đòn không?

- Sợ chứ!

- ... Tớ phải nói thật là, - giọng Long buồn thảm nhưng cương quyết - tớ luôn ao ước cuộc đời mình có được một phần của cậu. Tớ mong sao có một ngày tớ lại được cấp sách tới trường. Tớ chỉ cần được đi học thôi, tớ sẽ học hết mình, dù có đói khát cực khổ tớ vẫn cứ học.

- Thế sao bây giờ cậu không đi học đi?

- Tớ đi học cũng được thôi. Nhưng còn bà tớ? Bà đã già không thể làm việc được. Học cũng phải cần tiền chứ. Hàng ngày tớ phải lần hồi tìm kiếm để làm sao bữa ăn được ngon hơn, bà tớ ăn được nhiều hơn. Tớ thương bà lắm! Bà nuôi tớ từ lúc tớ chưa đầy hai tuổi. Bố tớ bị bệnh lao chết khi tớ chưa ra đời. Mẹ tớ bị ô tô cán chết. Bà là người an ủi duy nhất của tớ. Không có bà tớ đâu có ngày hôm nay. Chính bà đã lôi tớ lên từ vũng bùn, gột rửa đi vết nhơ dư luận. Ngày ấy, tám tuổi tớ theo lũ bạn xấu đi trộm cắp móc túi. Cuộc sống du đãng đã đưa tớ đến với ả phù dung. Tương lai tớ đen tối! Cuộc sống tớ gầy mòn! Bà đã lên tận Quảng Ninh lôi tớ về, tìm thầy tìm thuốc cai nghiện cho tớ. Bà thật bao dung, lúc ấy tớ mới nhận ra là đã làm khổ bà. Tớ hứa sẽ từ bỏ con đường tội lỗi. Tớ đi học được một năm thì bà ốm, thế là tớ bỏ học từ bấy đến nay...

Nghe chuyện Long kể về bà Thắng thấy lòng xốn xang. Bà của Long là một người hiền hậu, là người mà nó chỉ gặp trong những câu chuyện cổ tích. Nay không ngờ ở cạnh nó bà tiên đã hiện về. Nó không muốn khóc nhưng nước mắt cứ trào ra nóng hổi. Ngoài trời sương đang rơi trên mái lá lách tách. Bất giác nó cảm thấy thương bố mẹ vô cùng, cả cô giáo nó nữa vì cô đã đặt quá nhiều hy vọng vào nó trong kỳ thi học sinh giỏi sắp tới, mà nó lại...

- Thắng này!

- Gì cơ?

Thắng ngược mắt lên cũng thấy mắt bạn đỏ hoe ươn ướt. Nó thương Long vô cùng nhưng biết làm gì cho bạn bây giờ.

- Cậu phải học thôi, học nhiệt tình, đừng học như những ngày qua, dần dần cậu sẽ hết sợ có khi còn thấy thích nữa là khác. Nhưng cậu

phải đến cô giáo... phải nhờ cô đến bảo bố cậu cắt bớt phần học ở nhà đi. Học thế là nặng quá đấy! Mình tin chắc rằng bố cậu sẽ nghe. Cậu đừng giận mẹ nữa. Mẹ vất vả tối ngày cũng là lo cho cậu đấy thôi. Khuya rồi, cậu nên về đi đừng để bố mẹ phải lo lắng!

Thắng không nói gì, đứng dậy. Long cùng đứng dậy nói:

- Tớ sẽ đưa cậu về!

- Không cần đâu, tớ tự về được.

Ra đến cửa Thắng nắm lấy tay bạn nói:

- Long, tớ cảm ơn cậu đã cho tớ những lời khuyên bổ ích. Tớ hứa sẽ không phụ lòng tin của cậu, bằng mọi giá tớ phải đạt điểm cao trong kỳ thi tới. Tớ nguyện là người bạn tốt suốt đời của cậu... Tớ về đây...ây...

Giọng Thắng ứ lại, sống mũi cay cay, nước mắt sắp trào ra. Chưa nói hết câu nó đã vội lao vào bóng đêm. Nó sợ, lần này thì nó sợ Long nhìn thấy những giọt nước tràn đầy trong mắt nó và sắp rơi. Vì nó đã hứa với bạn là sẽ không khóc và cũng không lùi bước.

Mí Sinh đi chợ

- 9 - BIỂN MẶN

Tặng: NBT

Tôi ngủ đang ngon giấc thì bị mẹ lay dậy.

- Bình, dậy đi con, bạn Thành bạn Hậu đến chơi đây.
- Mẹ, mấy giờ rồi ạ?
- Tám giờ, con dậy được rồi đây.
- Còn sớm mà, mẹ cho con ngủ lúc nữa.
- Các bạn đến chơi, con làm vậy coi sao được.

Biết có nài thêm cũng vô ích, tôi đành miễn cưỡng rời khỏi giường. Vừa trông thấy tôi Hậu và Thành sán đến.

- Biển có to lắm không mà?
- Biển có mập không mà?

Tôi cau mày khó chịu, bỗng nhiên thấy ghét hai đứa này thế, vì chúng mà tôi phải dậy sớm. Tôi không nói lời nào với cái khăn trên đây đi rửa mặt.

Tôi cứ làm thính như không nhìn, không nghe thấy mặc Thành và Hậu bám lấy tôi thế thọt những lời ngọt như đường mía. Sau một hồi nín nọt, giờ hết các mảnh khoé nhưng vẫn không thắng nổi sự im lặng của tôi, chúng đành phải âm ức ra về.

Đã hẹn trước, năm giờ chiều nhóm “Cánh điều nâu” tụ họp ngoài bãi bồi để tôi kể cho nghe chuyện về biển... Lục tung đồng quần áo của mình tôi tìm được một bộ tạm vừa ý, mặc vào nhìn trong gương cũng thấy oách lắm. Tôi lấy lọ gôm của mẹ xịt vào tóc, chẻ ngôi giữa. Ái chà, đứng đắn lên bao nhiêu! Tôi khoác cánh điều nâu lên vai đi tới chỗ hẹn. Lần đầu tiên được là trung tâm chú ý của mọi người tôi thấy nó thế nào ấy, bước chân hình như chưa chạm được tới đất. Tôi cố gắng đi đứng thật bình thường vậy mà mấy cô bé ở trong ngõ nhìn thấy tôi cứ ôm miệng khúc khích cười. Tôi ngấm lại mình, quần áo rất chỉnh tề mặt mũi chắc không có vấn đề gì vì khi này đã soi gương kỹ lắm rồi mà. Hay là cánh điều, nó vẫn như mọi ngày... Vậy chúng cười cái gì? Hay hôm nay chúng phát hiện ra mình rất bảnh trai. Có lẽ là như thế!

Từ đằng xa đã nhìn thấy những cánh điều nâu vắt vẻo lưng trời, cánh điều lá tre của thằng Hùng vẫn cao nhất, sau đến cánh điều lá mít của thằng Hoà còn chỗ túm tụm mấy cánh điều kia là của bọn thằng Thành, thằng Hậu, thằng Liễn, thằng Hiễn. Ý tưởng nhuộm

màu nâu cho cánh diều là của thằng Hùng để phân biệt với nhóm “Cánh én xanh” của bọn thằng Tiều. Lúc đầu chúng tôi chẳng ai ưa cái màu nâu vì nhìn nó xấu xí chẳng đẹp mắt tí nào. Khi thằng Hùng tự nhuộm nâu cho cánh diều đã bị chúng tôi rửa là dở hơi, là chập mạch, là điên. Nó không nói gì tung cánh diều vào vòm trời xanh thẳm, diều kì lạ đã xảy ra, cánh diều bắt nắng bùng sáng lung linh. Chúng tôi chẳng ai bảo ai đều nhuộm nâu cánh diều của mình và tôn Hùng làm nhóm trưởng.

Tôi đến nơi, cả nhóm đã có mặt đông đủ và cùng ủa ra đón, một cách đối đãi đặc biệt nhất từ trước đến nay mà tôi được hưởng. Khỏi phải nói lúc ấy tôi cảm thấy thế nào, nổi xúc động niềm yêu thương dâng trào đến ngọn cỏ ở dưới chân cũng trở thành đáng yêu. Thả xong cánh diều lên bầu trời, cả nhóm cùng quây lại im lặng. Chưa biết bắt đầu từ đâu tôi ngửa cổ lên trời ngắm diều. Thằng Hiền sốt ruột giục:

- Kể đi chứ, sao lại ngậm miệng hén thế!

- Kể cái gì mới được kia chứ? - Tôi hỏi lại.

- Kể chuyện mày ra biển như thế nào, mày thấy những gì, biển có rộng lắm không, sóng có to lắm không, nước biển có mùi vị gì... - Thằng Thành nói một thôi một hồi làm tôi bối rối.

- Mày lắm mồm vừa thôi! - Hùng nạt Thành. - Từ từ để nó kể cho mà nghe, chuyện phải có đầu có cuối mới hay chứ đâu phải như cái kẹo trong túi mày muốn lấy ra lúc nào thì lấy. Bình, mày kể đi, đoạn nào cảm thấy thú nhất ấy.

Thằng Thành im bất không nói được lời nào. Tôi hả dạ lắm tự nhiên thấy được ý, bắt đầu kể.

- Sáng, tao ngủ dậy khá muộn vì nhà bác tao chẳng ai dậy sớm cả. Com sáng bác bảo là chiều đi Đồ Sơn tắm biển, khỏi phải nói là tao mừng như thế nào chỉ mong được đi ngay nhưng bề ngoài cố làm ra vẻ bình thường như phải đi chăn trâu hàng ngày vậy. Suốt cả buổi sáng tao không dám đi xa chỉ chơi quanh khu tập thể thỉnh thoảng lại chạy về xem bác đã đi làm về chưa. Tao sợ bác về không thấy mà đi một mình thì tiếc lắm. Rồi bác cũng về. Com nước xong bác bắt lên giường ngủ, tao ngủ không được chỉ mong cái trưa này nó qua thật nhanh. Cứ nằm vậy tao nghĩ mông lung đủ thứ chuyện. Tao hình dung con đường đi ra biển sẽ như thế nào, bãi cát và sóng sẽ ra sao, có bao nhiêu người tắm và tao sẽ bơi bằng phao gì...

- Kể thì kể luôn đi, vòng vo mãi, sốt ruột! - Thành giục.

Hùng lườm Thành, nó cúi mặt xuống.

- Bác dậy. Tao vội vàng tụt khỏi giường đi rửa mặt mũi và mặc quần áo dài. Trên đường đi bác giới thiệu cho tao biết nhiều nơi lắm, chẳng nhớ được gì chỉ nhớ mỗi khu chế xuất nằm trên đường ra Đồ Sơn, nó to bằng cả cái xóm của mình, có dãy nhà dài bằng mười mấy ngôi nhà ghép lại, gần đường là hàng bạch đàn thẳng tắp. Gần đến Đồ Sơn có một chỗ thuyền bè đậu nhiều lắm, bác bảo đó vẫn là sông, vậy mà tao cứ tưởng... Đến một chỗ có sóng đánh vào bờ thì thùm nước bắn cả lên bờ. Bác bảo biển đấy! Tao cứ tưởng biển phải như thế nào hoá ra nó chỉ khác sông là có sóng và nước xanh chứ không đục ngầu phù sa. Tao hỏi bác là tắm ở đây sao, bác bảo chưa đến. Tiếng gió rít trên rặng phi lao nghe rờn rợn, những con sóng từ biển chồm lên bờ như muốn vồ lấy bác cháu tao. Đến một nơi sóng hiền hòa hơn có nhiều người đang tắm, chẳng cần hỏi thì tao cũng biết đây là bãi tắm. Trên bờ có nhiều hàng ghế ngồi, gió từ biển thổi vào mát rượi, tao chọn dãy ghế cao nhất để ngồi. Chúng mày biết không, chỉ ngồi chơi thôi cũng mất tiền chỗ đấy. Máy chị bán hàng xinh lắm cứ mời tao uống nước dừa. Ôi dào, dừa nhà tao thiếu gì, tao gọi một cốc nước chanh.

Chúng mày đã được nhìn thấy mô tô bay chưa? Tao được nhìn thấy rồi đấy, nó lướt trên mặt nước nhẹ như bay nhiều khi không chạm xuống nước.

- Thế mày có xuống tắm không? - Hiền hỏi.

- Có chứ! Uống xong cốc nước tao với bác đi thuê quần áo tắm. Lúc đầu mặc cái quần bó ngượng chết đi được, khi thấy nhiều người cũng mặc vậy nên đỡ hơn. Tao cứ tưởng tắm biển là như thế nào hoá ra chẳng khác tắm sông làng mình là mấy, chỉ khác là ngoài biển có sóng, sông thì không và nước biển mặn hơn...

- Nói phét! - Thành bĩu môi. - Nó nói phét đấy chúng mày đừng có tin. Tắm biển mà như tắm sông thì người ta tốn tiền ra biển làm gì sao không xuống sông mà tắm có hơn không. Chắc gì nó đã nhìn thấy biển có khi là bịa ra đấy...

Câu nói của Thành làm tôi bàng hoàng ngẩn mặt ra không nói được lời nào.

- Ủ thì cứ cho là mày đã được tắm biển - Thành nói tiếp - lấy gì làm chứng, chỉ cần một hạt cát thôi cũng được. Hay là cát biển cũng giống cát sông?

- Tao có ảnh. - Tôi nói.

- Ảnh đâu? Cho bọn tao xem nào. - Thành tròng trộ.

- Bác tao chưa rửa.

- Biết ngay mà, đồ nói phét. Bọn tao không phải là đồng rạ để cho mày phỉnh dễ dàng như thế đâu.

Dường như cả bọn đều đồng ý với nhận xét của Thành nhìn tôi với ánh mắt nghi ngờ. Tôi bỗng thấy ghét cả bọn, đặc biệt là thằng

Thành, chắc nó trả thù tôi chuyện ban sáng.

Tôi thu điều bỏ về.

Từ đó tôi cắt hẳn quan hệ với cả nhóm.

Tôi nhận được ảnh bác gửi về, cảnh trời mây non nước thật mộng mị, những con sóng trập trùng như đoàn quân ra trận, bờ cát mượt mà chạy dài, những người cùng tắm biển nét mặt tươi vui hơn hờ... Nhìn những tấm ảnh tôi nghĩ giá hôm nọ mà có chúng thì hẳn bọn thằng Thành phải cứng lưỡi không há mồm ra được để nói. Hôm nay vẫn chưa muộn, mình có thể đem sang dán vào mặt bọn thằng Hùng cho nó sáng mắt ra, cho chúng nó biết trên đời này ai là người nói phét, ai đáng tin hơn ai... Nghĩ vậy tôi vợ trợn tập ảnh đi sang nhà thằng Hùng. Nó không có nhà. Mẹ nó bảo nó đi thăm thằng Thành đang nằm viện. Thấy lạ tôi hỏi lại:

- Thằng Thành bị sao mà phải nằm viện vậy, bác?

- Cháu không biết à?

- Không ạ.

- Chiều hôm kia điều của thằng Chín đứt dây bay sang bên Đông Hủi, bọn trẻ bên ấy nhặt được. Xin chúng không cho, chúng thách thằng Chín bơi qua sông chúng sẽ trả điều. Lúc đầu thằng Chín bỏ đi nhưng bọn kia xúm vào khích bác nên thằng Chín nhận lời, bơi đến giữa dòng thì bị chuột rút, chơi vơi. Thằng Thành thấy vậy vội nhảy xuống cứu. Thằng Chín vốn to béo hơn nên khi diu được nó

vào gần đến bờ thẳm Thành đuổi sức chìm dần. Cả bọn nhảy xuống vớt được hai đứa lên bờ thì thằng Thành đã ngất xỉu. Mọi người vội vàng đưa đi viện.

- Nó có bị sao không ạ?

- Đỡ rồi! Khoẻ rồi!

- Cháu vào thăm nó đây ạ.

Nói rồi tôi chạy vụt ra ngõ. Trên đường đến bệnh viện tôi cứ băn khoăn tự hỏi không biết nó liệu chết cứu sống thằng Chín vì mục đích gì. Vô tư ư? Nếu là người khác thì còn có lý. Đằng này lại là thằng Chín kẻ mà nó luôn ghét cay ghét đắng, có thể ví là “kẻ thù không đội trời chung”...

- O... Bình, mày đi đâu đấy?

Thằng Hiền làm tôi giật mình, hoá ra đã tới bệnh viện.

- Thằng Thành nằm ở phòng nào?- Tôi hỏi.

- Đi theo tao! - Hiền nói.

Đi theo Hiền vào trong bệnh viện, mùi thuốc làm tôi nôn nao. Đến nơi cả nhóm đang ở bên thằng Thành cười đùa vui vẻ thấy tôi chúng bỗng nhiên im bật tròn mắt ta nhìn. Thằng Hiền đẩy tôi vào gần chỗ thằng Thành.

- Bình này, - Thành nói, - cho tao xin lỗi chuyện hôm nọ. Không phải tao không tin mày mà vì mày kهنh kiêu quá nhìn phát ghét. Ờ thì mày hơn bọn tao là có bác ở Hải Phòng, mày được ra thành phố, mày được đi tắm biển, mày có những điều kiện mà bọn tao mơ ước. Tao nói thật điều này mày đừng giận nhé, nếu hơn người khác một chút mà làm ra dáng ra vẻ thì chẳng đẹp chút nào! Thầy

giáo bọn mình chả dạy: “khiêm tốn bao nhiêu vẫn chưa đủ, kiêu một chút đã là thừa” đó sao. Vắng mày nhóm chúng ta buồn hẳn đi. Hy vọng là mày không còn giận tao nữa.

Thành nói đúng quá! Tôi không nghĩ hành động của mình lại làm người khác khó chịu đến vậy. Vì từ trước đến giờ tôi chỉ là một người bình thường không có gì nổi trội hơn người khác, thành ra tôi cố làm vẻ khác người một chút để bọn nó chú ý thôi mà. Khi cả bọn có ý nghi ngờ, sao mà tôi ghét chúng nó đến thế, còn bây giờ tôi lại căm ghét chính bản thân mình.

- Mày có cái gì ở trong túi đấy, Bình?

Thằng Hậu miệng hỏi tay móc vào túi áo tôi. Giá hôm khác thế nào tôi cũng đập cho bàn tay ấy một trận, nhưng hôm nay là ngoại lệ nên để yên.

- Ảnh à? - Cả bọn reo lên. - Tuyệt thật!

Mỗi đứa giật lấy một vài cái để xem, thằng nọ tranh với thằng kia làm náo động cả một góc bệnh viện.

- Chúng mày không cho thằng Thành xem à? - Hùng lớn tiếng.

Cả bọn gom lại đưa cho Thành rồi ngồi tùm lại cùng xem, đứa chỉ đứa trỏ đứa bàn đứa tán khuôn mặt đầy vẻ rạo rỡ.

Mí Sinh đi chợ

- 10 - THUYỀN GIẤY

Em thả con thuyền

Xuống dòng xuôi nhỏ

Con thuyền có cỏ

Bồng bênh lênh đênh...

- Ai bảo mày đó là con thuyền lá cỏ, thuyền giấy chứ.

- Anh chẳng hiểu gì, em đọc thơ mà, trong thơ là con thuyền lá cỏ thì em đọc là lá cỏ chứ có phải thuyền giấy đâu mà em đọc thuyền giấy. Em thả thuyền lá rồi, thuyền lá sim anh ạ, lá cỏ bé quá nước làm chìm nhanh lắm.

- Lá sim hay lá cỏ gì tao không cần biết, sao mày không đọc là thuyền giấy, mày đang thả thuyền giấy đó thôi.

- Anh lại chẳng hiểu gì rồi, cho thuyền giấy vào đây thì còn gì là thơ nữa, nó ngang phè phè, đọc lên nghe như bị muỗi chích vào tai. Anh ơi, anh về lâu không? Lúc nào anh dạy em gấp thuyền giấy nhé.

- Ừ, tao được nghỉ có bốn ngày, thứ hai tới là phải đi rồi, thứ ba

vào học.

- Anh ơi, học ở huyện có khó không, có giống học ở bản mình không?

- Cũng không khó lắm đâu, cố gắng là học được. Mà cố gắng học cho giỏi, sang năm lên lớp sáu xin ra huyện học với tao.

- Ở ngoài huyện đẹp lắm anh nhỉ, ngày xưa bác xin cho anh ra đây học à?

- Tao học giỏi, được cử đi đây. Mà cố gắng học cho giỏi sẽ được cử.

- Thích nhỉ. Bố mẹ anh không nói gì à?

- Nói gì. Mà mà hỏi lạ.

- À, em sợ bố mẹ em không cho đi.

- Sao mà lại nói vậy?

- Chị Dưa học hết lớp chín muốn ra huyện học bố mẹ em có cho đi đâu. Em sợ không được đi.

- Chắc chị mà là con gái nên không được đi.

- Sao là con gái lại không được học thêm nữa?

- Tao chỉ đoán vậy thôi, muốn biết rõ về hỏi bố mẹ mà mới biết được. Từ trước tới giờ đàn bà con gái bản mình có ai được học hành đến nơi đến chốn đâu, thậm chí còn chưa ai học hết lớp chín, bố mẹ mà thuộc diện tiến bộ nhất rồi đây.

- Anh học được hai năm chưa nhỉ?

- Hơn một năm thôi.

- Vậy mà em cứ tưởng. Những ngày đầu anh có nhớ nhà, nhớ bản mình không?

- Nhớ chứ, nhớ nhiều lắm! Nhớ nhất dòng suối này, nhớ những ngày tao với mày ra đây tắm, nhớ những buổi đi bắt cá, nhớ nhất cái hôm mày chui vào bụi cỏ kia kia, tao ngoi lên chẳng thấy mày đâu cứ tưởng bị chết đuối, lặn ngụp tìm mãi không thấy định về gọi bố mày ra tìm thì mày chui ra, nhớ cả ánh chiều vàng rực cỏ cây,... Nhớ lắm chứ, nhớ đến thắt lòng.

- Hi...hi...hi... Hôm ấy em đuổi theo con cá khi ngoi lên thấy đầu mình ở giữa bụi cỏ, thấy anh đang ngo ngác tìm, em để yên xem anh làm gì. Anh ngoi lên lặn xuống mấy lần, anh tìm quanh mãi không thấy em, thấy anh lo lắng em định chui ra nhưng không hiểu sao em lại cố nán lại. Đến khi anh khóc bước lên bờ định về thì em mới chui ra. Nhìn mặt anh lúc ấy buồn cười lắm.

- Buồn cười thế nào?

- Nó méo sẹo đi ấy, nước mắt chảy ra giàn giụa. À, anh có muốn nghe em đọc nốt bài thơ không?

- Ừ, đọc xem nào.

- Đọc từ đầu nhé!

- Ừ.

- *Em thả con thuyền*

Xuống dòng suối nhỏ

Con thuyền lá cỏ

Bông bênh lênh đênh

Mai em lớn lên

Mơ đời thủy thủ

Trong lòng ấp ủ

Một ngày không quên

Em thả con thuyền

Xuống dòng xuôi nhỏ...

- Đọc như mày có đọc cả ngày không hết. Em thả con thuyền, xuống dòng xuôi nhỏ, con thuyền lá cỏ, bắp bênh lênh đênh... lặn đi lặn lại kiểu vòng tròn thế á. Nhặt phèo!

- Sao lại bắp bênh lênh đênh? Em có đọc là bắp bênh đâu.

- Thế mày đọc là gì?

- Là bông bênh chứ.

- Bông bênh với bắp bênh thì có khác gì nhau?

- Khác chứ, bông bênh đẹp hơn nhiều. Chưa nghe đọc hết đã bảo

thơ của người ta nhạt phèo. Đây mới là hai câu cuối này:

Ước mơ em đó

Đưa tàu ra khơi.

- Vậy à, thế mà tao cứ tưởng.
- Sau này lớn lên anh có mơ ước làm thủy thủ không?
- Tao không thích làm thủy thủ.
- Vậy anh thích làm gì?
- Tao muốn làm bác sĩ chữa bệnh cho mọi người.
- Muốn làm bác sĩ sao anh lại gấp thuyền, đáng lẽ ra anh phải gấp ống nghe chứ?
- Tao học được ở trường, gấp chơi cho vui. Mà thích làm thủy thủ hả?
- Không, em thích làm thầy giáo đi dạy chữ.
- Muốn làm thầy giáo sao mà lại nhờ tao dạy gấp thuyền, sao không gấp bảng hay gấp sách, vở ấy?
- Thấy anh gấp đẹp em cũng muốn được như vậy thôi mà. Anh ơi, con thuyền giấy lại về này, rõ ràng em đã thả nó đi rồi kia mà.
- Mà có nhìn thấy tảng đá kia không, bên này là nước chảy đi, bên kia là nước cuộn lại, con thuyền đã đi vào bên kia nên bị cuộn lại trôi về chỗ cũ.
- Anh giỏi thật đấy!

- Giỏi cái gì, nhìn bọt nước thì biết, nó chạy theo vòng tròn đó thôi. Thầy giáo dạy cho cách quan sát đấy, để ý một chút là thấy thôi mà.

- Anh bảo lần này con thuyền trôi đi hay quay lại?

- Tao không biết. Về đi, trời tối rồi.

- Anh đợi một chút xem con thuyền có trôi đi không đã. Anh nhìn nó quay quay kia. Nó vào dòng nước bên này hay bên kia? Nó vào bên này rồi, nó trôi đi rồi, trôi nhanh quá, nhanh thật đấy. Liệu có bao giờ nó quay trở lại không, anh?

- Tao không biết. Về thôi, ngày mai ra xem nó có trở lại không?

- Ừ nhỉ, ngày mai ra xem nó có trở lại không nhỉ.

Mí Sinh đi chợ

- 11 - NGÀY MAI

- Chị Mỹ, chị đừng đi, em thích chị ở nhà cơ, em thích được chị dạy em học cơ...

Em vừa khóc vừa nói trong nước mắt. Chị mặc đẹp lắm, chị không muốn ở nhà nữa mà. Em chạy theo chị. Chị đã đi khuất sau hòn đá lớn, chị đi nhanh lắm, chị muốn bỏ em lại. Chị quệt tay ngang mặt liên tục, chị muốn nói là chị không muốn chơi với em nữa, vì em hư, vì em hay nhõng nhẽo làm nũng chị, vì em hay bắt chị tìm quả chùm chùm cho em ăn, chị giận em rồi, chị không muốn gần em nữa.

- Chị Mỹ, đợi em với.

Chị đi nhanh hơn và ngày càng xa em. Em bắt đầu đuổi. Em cố gắng đuổi theo chị. Đường núi đá gập ghềnh bước lên mây bước xuống đất không cho em chạy nhanh được. Mà sao chị đi nhanh thế?

Ồi... ời... ời... Em trượt chân nằm gọn trong đám cây bụi. Chị quay lại. Chị nắm lấy tay em kéo em dậy. Em nắm lấy tay chị. Em bắt được tay chị rồi. Em không phải đuổi nữa. Em không cho chị đi nữa. Nhưng tại sao mắt chị lại nhiều nước đến vậy, nước chảy tràn trên má rồi kìa. Chị khóc à? A, chị khóc rồi! Chị yếu đuối quá. Chị

uỷ mị quá. Thế mà chị nói là sẽ không bao giờ chị thêm khóc. Và chị ê em khi em khóc. Khóc là xấu. Khóc không đẹp. Nhưng hôm nay em sẽ không ê lại chị đâu. Chị không xấu. Chị vừa giúp em mà. Ai lại đi ê người vừa giúp mình. Thế là vô ơn, chị nhỉ.

Chị phuoải cở may trên quần áo em. Em buông tay chị ra, em không buông chị lấy gì để phuoải. Chị xoay người em quay trở lại nhà, chị phuoải đằng sau lưng. Chị cù vào nách em hai cái. Nhột quá, buồn kìa, em giận chị bây giờ, chị chỉ được cái... Em quay lại, chị đã đi cách một đoạn xa.

- Chị, chị ơi...

- Dậy đi, Giá!

Em mở mắt ra. Ông mặt trời xiên một vạt nắng vào nhà. Em dậy, thì ra vừa nằm mơ.

- Mẹ ơi, chị Mỹ đi rồi ạ. Sao mẹ không gọi con dậy sớm để con chào chị, tiễn chị một đoạn,...

Em định nói nữa nhưng mẹ đã đi ra ngoài rồi. Thế là em dậy. Em buồn lắm. Tại chị đấy. Ai bảo chị đi mà không chào em, không cho em được tiễn chị. Em ghét chị lắm. Chị đừng tưởng chị được đi học ở ngoài huyện mà vội quên em nhớ. Lớn tí nữa em cũng sẽ đi huyện học. Đừng tưởng mỗi mình chị học giỏi. Em cũng học giỏi chứ, có kém ai trong lớp đâu. Em cũng sẽ được ra huyện học. Lúc ấy em chả thèm nhìn mặt chị nữa. Chị đừng có tưởng...

- Con rửa mặt đi rồi cho đàn dê lên núi. Ngày mai chị con mới đi, chị sang bên bà ngoại rồi.

Sao chị lại chưa đi, em định hỏi, nhưng mẹ lại đã đi khuất ra sau cửa rồi... Sao lạ vậy nhỉ. Sao chị chưa đi. Sao lại để đến ngày mai. Mai chị mới đi. Ngày mai... Vậy là em đã trách lầm chị à? Vậy mà em cứ tưởng...

Nhưng sao hôm nay chị không đi chăn dê cùng em mà sang bà ngoại để làm gì. Chị định trốn việc chắc. Không được đâu, như vậy là xấu lắm. Là lười biếng. Là không ra gì... Ngày mai chị đi rồi em sẽ không bị nạnh với chị đâu. Không bị để chị không giận, để chị còn nhớ mua cho em quyển truyện có con gà trống đứng hót. Nhưng sao chị đi sang bà ngoại lại không cho em đi cùng. Nhớ bà cho em cái gì chị giấu đi thì sao. Ngày mai chị đi rồi, nếu bà có cho em cái gì em cũng cho chị luôn. Để chị nhớ mua truyện cho em, chị nhỉ.

- Rửa mặt đi con. Đàn dê kêu ầm lên rồi kìa!

Chết chữa, đàn dê... Nếu phải ngày khác thì còn lâu em mới ngoan ngoãn đến thế. Em sẽ mặc kệ đàn dê, cho chúng kêu, cho chúng gõ xừng vào chuồng thoải mái, cứ coi chúng vừa gõ nhạc vừa hát đi, cứ coi chúng đang hát những bài ta thích đi thì chúng có kêu đến tối cũng chẳng ảnh hưởng gì. Nhưng hôm nay khác. Ngày mai chị đi rồi, em sẽ thành người lớn, mà người lớn thì không thể ì ra như thế được. Em sẽ làm cả công việc của chị. Em sẽ làm tốt hơn chị.

Cái con dê râu dài nhất ấy hư thật đấy, nó cứ kêu be...e...e...hoài

làm em khó chịu, em ghét nó, em không thích cái mồm cứ há ra và cái âm e...e...e... rè rè đến đau cả lỗ nhĩ ấy. Giá là hôm khác thế nào em cũng đá vào mông cho nó mấy cái hay đét cho nó mấy roi. Nhưng hôm nay khác, ngày mai chị đi rồi em phải độ lượng hơn chứ, người lớn thì phải độ lượng nên em mặc kệ cho nó kêu. Chắc nó cũng nhớ chị như em nhớ chị đấy, chị nhỉ. Mà nhớ chị thì có kêu to và dài hơn nữa cũng không sao. Chả nhẽ không cho nó nhớ chị. Em không nên hẹp hòi thế.

Em mở cửa chuồng, đàn dê chạy theo con đường mòn lên núi, vừa chạy chúng vừa kêu xem chừng vui vẻ lắm, chúng kêu như đang hò nhau đi xem hội vậy. Nắng đã nở hoa, một màu vàng rực như mật ong chan hoà khắp nẻo. Đàn dê thích chí nhảy qua bên này, nhảy qua bên kia, chúng giống trẻ con lúc đi chơi, chị nhỉ.

Lên đến lưng chừng núi, đàn dê dừng lại vặt lá ăn, tiếng lạc rung leng keng đều đều. Em leo lên đỉnh núi hóng gió, mọi ngày em vẫn làm vậy, nhưng hôm nay có khác một chút, ngày mai chị đi rồi, nơi này sẽ vắng dấu chân chị. Em thấy hơi buồn, một nỗi buồn thoáng bay trong gió. Con đường hôm nay như dài hơn, vắng vẻ và cô đơn mất mấy phần.

Đứng trên đỉnh núi nhìn ra xung quanh, hàng trăm ngọn núi lớn nhỏ chen vai nhau đứng. Phía xa kia là dãy núi Ba Tiên quanh năm mây phủ. Chắc nơi ấy phải lạnh lắm chị nhỉ, bà có kể là giữa mùa hè có người đi săn lên được đỉnh núi sáng ra thấy tuyết rơi trắng xoá, mùa đông thì khỏi phải nói, có lẽ phải gọi nơi ấy là núi băng.

Ngày mai chị đi rồi, làn gió không được đùa tóc chị, em thấy nó buồn buồn. Em cũng thấy buồn, chẳng còn ai cộc đầu em và nói hãy suy nghĩ đi, chẳng còn ai cù nhột nhột khi gọi em dậy nữa. Sao chị không ở nhà mà lại đi học nhỉ. À đúng rồi, chị đi học để có thêm tri thức, bà vẫn nói vậy, em cũng nói em sẽ học để có nhiều tri thức, nhưng em chưa hiểu tri thức là gì.

Chị còn nhớ cái ngọn núi kia không, cái ngọn cao kia là núi chị, còn ngọn nhỏ kia là núi em. Giống hệt chị em mình, núi chị bị núi em trêu nhiều quá nên ngoảnh mặt đi chỗ khác không thèm chơi với núi em nữa, nhưng chị chỉ giận em một lúc thôi không quay mặt đi lâu như thế bởi chị rất thương em, chị nhỉ.

Ngày mai chị đi học rồi. Từ ngày mai nơi này vắng chị. Chị đừng cười như thế, chị đừng nói là không lâu, em thấy lâu lắm, lâu ời là lâu. Chị đừng cười nữa, em khóc đấy, ê...ê...ê... chị cũng khóc rồi này. Khóc là không đẹp, con gái mau nước mắt cuộc đời sẽ khổ nhiều, bà nói vậy đấy.

Ngày mai, em không thích ngày mai, ngày mai chị được đi học, em phải ở nhà đi chăn dê một mình. Chị đừng có cười em, chị đừng tưởng mỗi mình chị được đi học ngoài huyện đâu nhé, rồi em cũng đi. Em chưa đi vì em còn bé, em còn bé nên em chưa đi, vậy thôi.

Một ngày nào đó chị em mình được gặp nhau ngoài huyện thì thích nhỉ. Chị lại có thể dạy em học, không biết chị còn cộc đầu em nữa

không. Ngày xưa em không thích chị cốc đầu đâu, có cái đau ời là đau, lúc ấy bàn tay chị là sắt là thép chứ không phải da phải thịt.

Em đứng dậy, một làn gió mạnh thổi tới, em hít một hơi đầy lồng ngực, em vươn cánh tay lên trời, em bắt chước chị đấy. Em thấy mình người lớn hơn, em muốn làm người lớn, em muốn được ra huyện học. Em muốn ngày mai được đi ngay...

Ngày mai.

Ngày mai ời!

Mí Sinh đi chợ

- 12 - NĂNG CHIỀU

Tôi tỉnh ngủ lúc mười lăm giờ năm phút, nhà vắng tanh. Tôi ra sân trước thấy bà đang thu sợi lanh khô vào quây tấu. Bố đi rừng xẻ gỗ từ mấy hôm trước, em Sử đi chăn bò từ sáng, mẹ...

- Bà ơi, mẹ cháu đi đâu rồi ạ?

- Mẹ cháu đang trồng rau ở thung lũng kia kìa.

Bà chỉ tay về phía ngọn núi cao nhất, dưới chân núi có một thung lũng, mùa mưa nước từ trên núi đổ xuống đọng lại thành hồ nước đục ngầu những đất, mùa đông nước chui đi đâu hết, đất chỉ còn âm ẩm. Mẹ vẫn trồng rau cải, bắp cải, su hào ở đó.

- Bà ơi giờ này thằng Lầu có nhà không ạ?

- Có đấy, bà vừa thấy nó gùi nước đi qua đây.

- Bà cho phép cháu sang nhà nó một lúc ạ.

- Ủ, đi đi.

Lầu, thằng bạn cùng tuổi với tôi, học chưa hết lớp một, thấy con chữ ngoằn ngoèo như giun bò, khó nhớ quá, bị cô giáo phê bình, xấu hổ không thèm học nữa. Cô giáo đến nhà vận động, mọi người

hùa vào phân tích, giải thích cho nó nghe sự cần thiết phải học chữ, nó không nghe bỏ lên rừng ba ngày sau mới thấy về. Tôi nói nó cũng không nghe, nó nhắc lại lời của bố nó: “Học cũng phải ăn, cái chữ không ăn được, không đi học đâu, ở nhà đi làm lấy cái ăn no cái bụng.” Hết cách, tôi liệt nó vào loại cổ hủ, cố chấp, không thể khai hoá văn minh được, nhưng hai đứa vẫn thân nhau.

Tôi ra huyện học từ năm lớp sáu, hôm chia tay Lầu hái tặng tôi một bọc quả rừng mang khệ nệ. Tôi nhìn nó, cười. Còn nó hình như là khóc, khoé mắt có giọt nước chảy ra. Từ buổi chia tay hôm ấy đến nay tôi mới về thăm quê, phải quá hai năm rồi còn gì. Nhiều người bảo tôi là kẻ chẳng ra gì, mới đi có gần trăm cây số mà đã muốn bỏ quê hương, bỏ cái nơi khốn khó đã cho tôi những bước đi đầu đời... Nhưng tôi nghĩ khác, quê hương là những gì thiêng liêng, là những gì không cân đong đo đếm được, là những gì khắc sâu trong tâm khảm mình, là những gì đẹp đẽ mà ai cũng phải trân trọng dù người đó ở bất cứ đâu, chứ cứ gì phải quanh quẩn ở nhà mới là yêu quê hương.

Buổi sáng nghe mẹ nói Lầu đã xin đi học, nó cũng muốn biết cái chữ, nó học khá. Thực sự lời mẹ làm tôi ngạc nhiên, một thằng cố chấp như nó dễ gì có sự thay đổi một cách bất ngờ như vậy, hay là hôm đi rừng gặp mưa to đã rửa hết sự cố chấp của nó, hay là hôm qua suối gặp nước to trôi hết sự cố chấp của nó, hay là...

Vẫn trên nền đất cũ nhưng nhà nó bây giờ đã khác, to hơn xưa, chắc chắn và đẹp hơn xưa rất nhiều. Cái mái gianh mục nát đã được thay bằng mái ngói Phib rôximăng mới bóng. Cái tường đất nện ẩm thấp khi xưa giờ cũng không còn thay vào đó là những

tắm ván bung vẫn còn ứa nhựa. Tôi vào nhà thấy nó đang đổ nước từ ống bương vào thùng gỗ, tôi rón rén đến đằng sau và làm nó giật mình.

- Ủi, cái đồ mắt quỷ, mặt khỉ, chân tay chỉ...

- ...bằng ống bương.

- Còn lâu mới được vậy! Chỉ bằng ống sậy thôi, hiểu chưa. Cậu về lúc nào thế?

Ui chà, thằng này dạo này “lịch sự tề”, chẳng bù trước kia, mày tao ráo, với người lớn tuổi hơn cũng mày, ít tuổi hơn cũng mày, chẳng anh em cậu tớ với ai.

- Tối hôm qua, mít mọt mới về đến nhà. Có bạn làm gì không? Lang thang một chút chứ nhỉ.

- Ủ, đi thì đi. Nhưng đi đâu đây?

- Lên rừng.

- Nhặt phèo, rừng bây giờ kém sắc lắm không còn được như hai năm trước, rừng bây giờ đã có chủ, họ dọn sạch sẽ lắm, hoa lá không còn, nếu thích đi để hôm nào lên núi Cóc, ở đấy mới là hay.

- Thế thì tùy cậu, đi đâu thì đi.

- Xuống thung lũng, mùa này tam giác mạch nở đẹp lắm.

- Ủ, đi! Nghe tin cậu lại xin đi học.

- À, cho vui ấy mà, thấy mấy đứa be bé đọc được cái chữ trên báo, mình chỉ xem được hình, ngượng quá xin đi học.

Hai đứa đi ra cửa, nhà Lầu ở trên cao, cao nhất xóm. Cái xóm cũ vẫn vậy, vẫn nằm gọn giữa bốn bề là núi, nhà tiếp nhà bám theo sườn núi, một cái xóm nghiêng ba mươi độ. Trên núi cây rừng ít đi, vài vạt núi đã trơ ra đất đá. Gió vẫn vậy, khô và lạnh...

- Cậu thấy xóm mình có gì đổi khác không? - Lầu hỏi.

- Khác, rất khác, nhà gianh ít đi, nhà ngói nhiều lên.

- Nhờ có chương trình hỗ trợ tấm lợp của Nhà nước đấy. Nếu không, còn lâu mới bỏ được mái gianh mục nát. Nhà mình cũng được hỗ trợ, mái gianh cũ đi vào bếp rồi, thành tro rồi. Đi thôi chứ?

- Ừ, đi!

Hai đứa đi theo đường thẳng qua nương ngô xuống thung lũng, gió nhẹ thổi, nắng xuyên qua đám mây trái mong mỏng xuống đất đã ả trắng. Tôi dẫm lên gốc cây ngô còn trơ lại từ mùa vụ, những tiếng kêu rảng rặc nghe vui tai. Lầu đi khá nhanh, gần như là chạy, bụi đất từ nương ngô tung lên đỏ đỏ, được một đoạn nó đứng lại đợi. Tôi vừa đi vừa ngắm cái xóm cũ đang được khoác áo mới, từng ngôi nhà to hơn, đẹp hơn, manh áo mặc trên người cũng lành hơn, đẹp hơn, cây ngô gốc to hơn, bắp to hơn, nhiều người biết chữ hơn... Hai năm không phải là dài, nhưng sự đổi thay của một xóm nghèo heo hút được như vậy đã là một bước tiến khá xa. Gió thổi mạnh hơn. Con gà trống nhà ai cất tiếng gáy dài óng ả. Hoa bạc hà nở tím cả nắng, một mùi hương êm êm nhẹ nhàng bay, mùi đất, mùi cây, mùi khói bếp hoà quện vào mùi nắng hanh hao khô gầy. Chân bước trên đất ả, bụi vờ ra tung bay, tôi thấy lòng mình như say, hình như nắng cũng say, đang vàng rực lên màu lửa. Lầu đang đợi ở quãng xa, giữa nương tam giác mạch, bóng Lầu như lọt thỏm giữa màu trắng tím chạy dài đến chân núi. Trên trời từng đám

mây như búp bông đang lững lờ trôi, hiện ra rồi khuất dần sau đỉnh núi. Nắng cũng thật đồng đánh, khi gắt gao, khi dịu nhẹ, khi lại trốn biệt tận nơi nào. Một làn sương mờ ảo kéo về từ thung sâu, phớt xanh như màu khói,...

- Cậu thấy quê mình có đẹp không? - Tiếng Lầu hỏi nhẹ như tiếng gió.

- Đẹp quá đi chứ.

Lầu cười, nụ cười thật rạng rỡ.

Nắng đang khuất dần sau dãy núi, từng tia nắng chéch nghiêng lên mái nhà, lên màu đất ải trên nương, lên hoa tam giác mạch. Từng cánh hoa nhỏ xúm hợp lại thành một tấm thảm được dệt bằng hoa bắt nắng sáng rực lên. Tôi và Lầu đứng nhìn lòng như lắng lại, gọn lên từng đợt sóng, từng đợt sóng cứ dào lên không dứt...

Vẳng đâu đây có tiếng ca của muôn loài, tiếng giao hoan của trời đất, tiếng nức nở của nắng, gió, trời chiều,... âm áp đến vô cùng. Phải chăng đó là tiếng quê hương!

Mí Sinh đi chợ

Chương Kết CÂU CHUYỆN NGÀY MƯA

"Ngày xưa vào một đêm mưa gió bà Chày trở dạ đẻ ra chín mươi chín người con..."

Bà đã mở đầu câu chuyện trong buổi sáng hôm ấy bằng chi tiết bà Chày sinh con vào ngày mưa. Ngoài hiên trời đang mưa, nước giọt gianh nhỏ xuống thành sợi chỉ dài. Ngoài xa, núi rừng chìm đắm trong màu mờ đục trắng như sữa. Mà cũng thật lạ, cứ ngày mưa là bà lại lôi truyện cổ tích ra kể, mà toàn chuyện về mưa. Thằng Vừ ở bên há hốc miệng ngồi nghe, nó nghe lần đầu mà. Còn tôi nghe nhiều đến gần như thuộc lòng từng câu từng chữ.

Thằng Vừ, em họ tôi, bố mẹ mất sớm nó phải ở với ông bác. Bác nó đông con cháu, đếm sơ sơ cũng gần hai mươi người. Nó bận bịu suốt ngày, công việc chính là làm tướng lĩnh quản hai con bò và bảy con dê. Nó không được đi học, không biết chữ nhưng bù lại nó biết rất nhiều loại cây rừng, biết nhiều ngọn núi, suốt ngày phải ở trên rừng trên núi mà, nó nói thế. Một hôm mẹ tôi đi chợ và dắt nó về. Trong con mắt hoang dã như mắt thú rừng của nó sợ sệt nhìn mọi người. Nó chẳng dám gần ai, suốt ngày theo mẹ tôi, mẹ đi đâu nó đi đấy, những lúc phải ở một mình nó co dúm người lại khi thấy ai đó đến gần. Nó sợ. Tôi hỏi, mày sợ cái gì, nó không nói. Nó sợ cả tôi hỏi. Mẹ bắt tôi phải thương nó nhưng nó có cho ai thương đâu. Chỉ khi nào tôi và nó cùng nhau đưa đàn dê lên núi mới thấy nó hoạt bát nhanh nhẹn. Thoắt một cái nó đã biến vào rừng. Tôi

cũng không quan tâm đến chuyện nó đi đâu, bởi có quan tâm cũng chẳng để làm gì, tôi làm việc như mọi ngày, lừa đàn dê lên núi rồi tìm một nơi mát mẻ rút quyển sách mang theo ra đọc. Nhưng rồi một hôm, tôi nhớ mãi cái hôm chết tiệt ấy.

Trời đang nắng bỗng nhiên chuyển gió, mây đen vần vũ, và mưa, từng hạt mưa to kinh khủng rơi như trút. Tôi giật mình, đàn dê chạy toán loạn, tôi còn chưa biết làm thế nào thì nó xuất hiện, nó lừa đàn dê sang ngọn núi kề bên. Tôi mặc kệ nó muốn làm gì thì làm bởi đường về nhà thì xa, núi thì toàn đá chỗ nào cũng ướt, cũng trơn, kiếm được chỗ tránh mưa với tôi là điều không tưởng. Nhưng tôi vẫn đi theo nó, nước mưa làm hai thằng ướt lướt thướt. Nó lấy cái que đập mạnh vào bụi cây, đàn dê chui đi đâu mất hút, tôi còn đang ngỡ ngàng chưa hiểu vì sao thì một cửa hang hiện ra. Tôi và nó chui vào hang. Nó lấy ít cỏ gianh khô và hai hòn đá đập vào nhau. Một lúc lửa bốc lên, nó cho củi vào nhóm lên một đồng lửa lớn. Tôi quan sát kỹ hơn cái hang, phía trên là vòm cao khá rộng, phía trong không sâu lắm nhưng khô ráo, bên cạnh có một đồng củi, gần đó có ít gianh khô. Có lẽ thằng Vừ đã từng ở đây, nó chuẩn bị mọi thứ khá đầy đủ, nó coi nơi này là ngôi nhà riêng của mình.

- Có ai biết chỗ này không?- Tôi hỏi nó.

- Không ai biết. Nếu em kéo cái cành cây ngoài cửa xuống thì đứng ở bên ngoài nhìn đồ ai bảo đây là cái hang. Anh cởi áo ra hơi lửa cho khô đi không con ma ốm nó ăn vào người đấy.

Nó cởi áo ra trước vắt cho ráo nước rồi phơi lên cái que gác vào cạnh bếp, hơi nước từ áo bốc lên như khói. Tôi nhìn nó và làm theo. Tôi bắt đầu thấy quý nó. Thì ra thằng này cũng hiểu biết ra phết chứ không ngô nghê như nó biểu hiện khi ở nhà. Tôi nhìn nó, nó nhìn tôi, đôi mắt qua ánh lửa sáng lên.

- Sao mày không đi học?- Tôi hỏi nó với mục đích phá vỡ bầu im lặng.

- Em không được đi học. Suốt ngày phải đi chăn dê lấy đâu thời gian để đi học. Nếu không phải chăn dê em cũng không được đi học, nhà bác em có cả đồng con mà chỉ có hai người được đi học.

- Mày có muốn học để biết cái chữ không?

- Muốn chứ, nhưng ai dạy cho biết?

- Tao dạy, mày chịu khó đi theo tao, tao sẽ dạy cái chữ cho, chả mấy mà mày đọc được con chữ ở cuốn sách này.

Tôi giờ cuốn sách cầm ở tay lên.

- Nó ướt rồi, anh để em phơi cho khô. Anh dạy em thật không, anh phải hứa đi, hứa là anh sẽ dạy em.

- Ừ, tao hứa! Nhưng mày cũng phải hứa với tao một điều.

- Điều gì, anh nói đi.

- Phải chăm chỉ học hành, không được lười biếng, tao chúa ghét những người lười biếng.

- Tưởng gì, chuyện ấy anh không phải lo, anh cứ dạy chữ cho em rồi khác thấy.

Từ đó mỗi lần đi chăn dê là Vừ lại đi cùng tôi, hai anh em lừa đàn dê lên bãi cỏ ở lưng chừng núi rồi để đấy, hai anh em kiếm chỗ sạch sẽ thoáng mát có khoảng đất bằng làm bảng, tôi bẻ cây rừng

làm phần dạy Vừ học. Nó học rất chăm chỉ, chả mấy mà đã thuộc lầu mạt các chữ cái, đánh vần được những chữ đơn giản, dù chưa sôi, phát âm còn ngọng lúu ngọng lô nhưng được thế đã là tiến bộ lắm rồi. Khi xưa đi học chưa chắc tôi đã học nhanh hơn nó. Cái thằng chu đáo ra phết, học được một lúc thấy tôi có vẻ hơi mệt nó xin phép nghỉ và chạy lên rừng, khi về nó ôm một bọc quả rừng to tướng, có loại quả tôi chưa được ăn bao giờ, nó bảo ăn được, thế là tôi không ngần ngại thả vào miệng, ngon ra trò. Thỉnh thoảng tôi có cầm theo quyển truyện để đọc lúc rảnh rỗi, nó đề nghị tôi đọc to lên cho nó nghe với. Có lần thấy nó chăm chú gí mắt vào quyển truyện tôi mang theo, tôi hỏi có ý bông đùa.

- Biết đọc chưa mà cầm vào đấy, không khéo đọc ngược lại hỏi anh ơi sao con ngựa nó đi bằng lưng.

Nó cười toét miệng.

- Em đọc được rồi, gần đọc được hết.

Nó đọc to lên cho tôi nghe, chữ bên Đông, chữ bên Tây, chữ cắc, chữ bup, có chữ phải đợi đánh vần mãi mới đọc được. Nghe nó đọc mà sốt cả ruột, đọc được rồi nhưng nghe thấy đau cái tai quá.

- Đọc thầm thôi! - Tôi nói. - Nghe mà đọc thà nghe con dê kêu có khi còn hay hơn.

Nó cười hì hì.

- Chữ này đọc là gì hả anh?

Tôi nằm trên thảm lá nó trải sẵn thả hồn theo làn mây bay lửng lơ trên trời, thỉnh thoảng có bóng chim cắt ngang từng đám bông trắng ấy, thỉnh thoảng nó lại hỏi cách đọc những chữ khó. Gớm, từ

ngày biết được cái chữ nó mạnh dạn hẳn lên, mồm mép ríu rít như chim rùng. Hôm hai anh em đi chợ có cô bé khá xinh đi theo nó một buổi và hỏi nó đủ thứ chuyện. Nó nhìn tôi cười:

- Anh giúp em với, em hết cái đề nói rồi.
- Cho mày chết, ai bảo mày dính vào, con gái là chúa lảm chuyện. Tao không giúp, kệ xác mày.

Thế là tôi kệ nó nhăn nhó mặt mày ở bên "nàng tiên" của nó. Xét một cánh công bằng là nó giỏi hơn tôi, bởi từ lúc trước tới giờ chưa có cô bé nào ái mộ tôi như "nàng tiên" của nó ái mộ nó cả. Thực tình tôi cũng hơi ghen tị nhưng biết làm sao được, số nó đào hoa mà.

- Anh nhìn cái gì thế?

Tôi gật mình quay lại.

- Thăng quỷ, làm tao suýt đứng tim.
- Anh mơ đến nơi nào thế?

Nó cười hì hì khi thấy tôi quay lại.

- Mày không nghe bà kể truyện cổ tích nữa à?
- Bà đi se lạnh rồi, không kể nữa.

Hai đứa cùng nhìn ra màn mưa mịt mù, mặt nó thoáng buồn, đôi mắt nhìn nơi vô định.

- Anh có thích mưa không? - Nó hỏi.

- Sao mà lại hỏi vậy?

- Em không thích mưa. Bố em chết vì mưa trơn trượt chân ngã từ vách đá xuống vực. Mẹ em bị bệnh chết đúng hôm mưa đổ cả cây lát hoa sau nhà. Cứ trời mưa em như nhìn thấy mẹ, mẹ nắm lấy tay em nước mắt mẹ tràn ra ướt gối, mẹ muốn nói với em nhiều điều lắm nhưng không nói được đôi môi cứ mấp máy hoài. Mắt em nhoè ướt. Trời mưa như đổ nước, mưa như muốn trôi rùng sạt núi đi ấy. Thế còn anh cứ nhìn ra trời mưa thế, anh thấy trong mưa có gì?

- À... tao nhớ đến câu chuyện bảy con rồng chơi đùa phun nước vào nhau làm ngập cả trần gian, Ngọc Hoàng bắt nhốt mỗi con vào một hang núi không cho chúng gần nhau nữa, chúng tức giận phun nước ngập hang, nước trào ra thành dòng thác lớn...

- Em không muốn nghe truyện cổ tích nữa đâu.

- Thế mà muốn nghe gì?

- Thế anh đứng nhìn mưa từ này đến giờ để làm gì?

- Tao thích vậy, nhìn mưa để xem thôi mà, nước rơi xuống lá, xuống cây, xuống đất, nước ngấm vào đất, nước đọng thành vũng, nước chảy thành dòng, nước đi về biển... À, mà mà có thích đi học không?

- Dĩ nhiên là thích rồi. Sao anh lại hỏi em như vậy?

- Hôm qua cô giáo Hoa đến nhà, cô nhắn tao hỏi xem mà có muốn đi học không, cô sẽ vận động gia đình cho mà đi học.

- Anh nói sao?

- Tao nói mày muốn đi học nhưng phải hỏi lại mày xem cụ thể thế nào. Hôm qua tao quên khuấy đi mất.

Vừ đưa mắt nhìn sâu vào lòng mưa.

- Anh bảo hạt nước kia có đi được đến biển không?

- Đến chứ!

HẾT